

Oradea—Nagyvárad, 1940. január 3 — Szerda
IX. évfolyam, 1 (2286. szám.)

4 lei

MAGYAR HÍRLEP

Plättta in numerar sonform
Art. No. 29590/1939.

Nagys. Kozma András úrnak
HUNGARIA BUDAPEST
VI., Vilmos. császár-út 55.

Igazgató és felelőszerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.
Törvénytörvényes bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: dr. Gyárfás Elemér

Ófelsége II. Károly király Constantán fogadta a kormány és a diplomáciai testületek újévi tisztelgését

Szilveszter éjszakáján újévi üdvözlést intézett az uralkodó az ország népéhez

Bucurestiből jelentik: Ófelsége II. Károly király és Mihály Nagyvajda Constantán, a hadsereg tagjai között ünnepelték meg az újévet. Karácsony első napján Nagyváradra látogatott el az Uralkodó

Ófelsége II. KÁROLY király

és a Trónörökös, míg az újévet az ország tengerparti határvárosában, Constantában ünnepelték meg. Ófelsége constantai látogatása lelkes és meleg ünneplés jegyében zajlott le, az ezrekre menő tömeg, amely az utcákon felsorakozott, szüntelenül éltette Uralkodóját, Aki bölcs előrelátással kormányozza az országot, az Európában dúló viharban sikerült megőrizni az ország függetlenségét és semlegességét és ez egyedül és kizárólag Ófelsége M. Károly király érdeme. Tudja ezt az ország népe, egyik határtól a másikig és ott, ahol megjelenik az Uralkodó, hogy közvetlen kapcsolatot teremtsen az ország lakosságával, szívből jövő ünneplés az útja. Így volt ez Constantán is, ahol a királylátogatás hírére, minden épkézláb ember az utcára vonult, hogy láthassa az Uralkodót.

Délelőtt 11 óra 30 perckor futott be a királyi vonat a constantai pályaudvarra. Ófelségével és Mihály Nagyvajdával Constantára érkeztek a kormány tagjai is, Tatarescu miniszterelnökkel az élén, Ion Ileanu nemzetvédelmi miniszter, Paul Teodorescu légiügyi és tengerészeti miniszter, Grigore Cafencu külügyminiszter, V. Slavescu hadfelszerelési miniszter, Al. Radian propagandaügyi miniszter, Horia Grigorescu államtitkár, továbbá a diplomáciai kar több tagja.

A pályaudvaron a polgári és katonai hatóságok vezetői várták és üdvözölték az Uralkodót és Mihály Nagyvajdát, valamint a kormány tagjait.

Ófelsége a pályaudvarról a 9-es huszárezred kaszárnyájába hajtatott. A pályaudvartól a kaszárnyáig vezető utszakaszon ezrekre menő tömeg éltette az Uralkodót, Mihály Nagyvajdát és a kormány tagjait. A kaszárnya udvarán istentisztelet volt, amely után Ófelsége és Mihály Nagyvajda csapatszemlélt tartottak.

Tatarescu miniszterelnök beszéde

Istentisztelet után az Uralkodó és kísérete a városháza dísztermébe vonultak, ahol a megjelent előkelőségek, a kormány tagjai, a katonai és polgári hatóságok vezetői lelkes éljenzéssel fogadták a terembe lépő Királyt és a Trónörökösöt.

Tatarescu miniszterelnök a kormány nevében üdvözölte Ófelségét és Mihály Nagyvajdát.

— Ez az év az elővigyázatosság jegyében kezdődik — mondotta a miniszterelnök — előreláthatatlan nehézségek merülhetnek fel, de országunk népe felkészülten néz szembe az eseményekkel, szilárdan kitartunk a béke mellett és minden erőnkkel semlegességünk és függetlenségünk megőrzéséért küzdünk.

Hangoztatta a miniszterelnök, hogy egységben van az erő és ezt az egységet a Nemzeti Ujjászületés Frontjának sikerült megermentenie, a béke gondolatát jegyében és szellemében.

Tatarescu miniszterelnök a következő szavakkal fejezte be üdvözlő beszédét:

Felség!

Az Ön kormányva tovább folytatja az újjáépítési munkáját, amelyet a Nemzeti Ujjászületés Frontjára támaszkodva kezdett meg és fog befejezni az ország minden polgárának javára és boldogulására. A hadsereg, amely feladata magaslatán áll, tudja kötelességét, mely reá vár. Bármilyen legyen az áldozat, amely a hadseregre és népünkre vár, mindkettő tudja kötelességét és szilárdan és tántoríthatatlan szeretettel veszi körül a Trónt. Az egész ország elismeri és méltánvolja azt a nagy erőfeszítést, amelyet Felséged a béke megőrzése érdekében kifejt.

— Az újév napján kérjük az Istent, hogy siker és beteljesülés kísérje munkánkat.

Éljen Felséged! Éljen Mihály Nagyvajda!

— Egészség!

Ófelsége újévi napiparancsa a hadsereghez és az országörökhöz

Az újév alkalmából Ófelsége II. Károly király napiparancsot intézett a hadsereg, a tengerészet és a légi haderő tagjaihoz:

— Az újév napján első gondolatom a román határ védelmezői felé fordul. — hangzik a napiparancs —, akik tántoríthatatlanul állnak őrt és akiknek hitere épül fel az ország bizalmára.

— Ma, amikor általunk nem óhajtott körülmények kényszerítettek bennünket, hogy fegyverbe szólítsunk egy tekintélyes számú katonaságot, el kell határozatnunk, hogy minél job-

Az Uralkodó válasza

A diplomáciai kar nevében elhangzott üdvözlő beszéd után Ófelsége II. Károly király válaszolt az üdvözlésekre. Meleg szavakkal köszönt meg a szívből jövő ünneplést és Tatarescu miniszterelnök lelkes szavait.

— Kötelességem — mondotta az uralkodó, — hogy ezt a nagy ünnepet is, akár a karácsonyi katonáim körében töltsem, azok között, akik határon állnak örökent. A nyugati határszélen teti látogatásom során meggyőződtem arról, hogy román katona erkölcsé a legteljesebb bizalommal

MIHÁLY nagyvajda

kell eltöltsön bennünket. Soha ez a szó, hogy nemzetvédelem nem volt olyan nagyjelentőségű, mint ma, noha a politikai pártok szölamáiban frázissá lett, de ma élő valóság és politikánk tulajdonképpeni célja. Megvédeni azt, ami a miénk!

Az Uralkodó ezután hangoztatta, hogy a kormányt az ország minden lakójának támogatnia kell nehéz és felelősségteljes munkájában.

— Nehéz időkben a román nép bebizonyította hazajátságát — mondotta az Uralkodó — és én teljes bizalommal vagyok iránta, hogy ezekben a mostani időkben is tudni fogja a kötelességét a hazájával szemben.

Ófelsége a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— Tekintsünk bizalommal a jövő elé! És boldog újévet kívánt a katonáknak és ország minden lakosának.

A diplomáciai kar üdvözlésére az Uralkodó francia nyelven válaszolt és hangoztatta, hogy Románia minden erejével és készségével megőrzi és tovább folytatja békepolitikáját.

Ezután a helybeli katonai és polgári hatóságok vezetőit mutatták be az Uralkodónak.

ban legyenek felkészülve. Azoknak a hősöknek a tettei, akik ezt a katonaruhát viselték előttek, legyenek példák a kötelességteljesítésről.

— A bizalom, amelyet én és az ország helyezettünk belétek, legyen megjutalmazva azzal a hittel, amellyel tudni fogjátok bármely pillanatban, hogy mi a kötelességetek.

— Szívem egész melege Felétek fordul, nektek küldöm első újévi jókívánságaimat!

— Adjon nekünk az Isten békét, nyugalmat és erőt a munkához!

— Boldog újévet!

Carol.

Az Uralkodó hasonló szellemű napiparancsot adott ki az oroszgyőrökhöz.
Napiparancsot adtak ki Ion Iliescu tábornok nemzetvédelmi miniszter és Paul Teodorescu, lég-

ügyi és tengerészeti miniszter. Az újévi napiparancsok hangoztatják a hadsereg jelentőségét egy nemzet életében és az Uralkodó, Mihály Nagyvajda és a Dinasztia életével fejeződtek be.

Nagyvárad és Biharmegye üdvözlő távirata Ofelségéhez és a miniszterelnökhöz

Nagyvárad. Saját tud. Az újév alkalmából a vármegyeháza könyvet fektettek fel, amelybe Ofelsége a királyhoz és a kormány elnökéhez intézett üdvözlő táviratok szövegét irták. A vármegyeházán az egyházak, a hatóságok, a különböző intézmények és egyesületek vezetői és képviselői faji és felekezeti különbség nélkül aláírták a felfektetett íveket. Minden esztendőben szokásos gesztus volt ez, de az idén még impozánsabb mértékben mutatkozott meg a jókívánások kifejezése. Ezeknek a hatása alatt Popoviciu Nicolae görög keleti püspök, Frențiu Valer görög katolikus püspök, Gh. Stoicescu tábornok helyőrségparancsnok, Todoruț Valer megyei prefektus és Augustin Chirăla polgármester aláírásával a város lakossága nevében a következő táviratot intézték Ofelségéhez:

„Az esztendő első napján Biharmegye és Nagyvárad lakosságának és katonai helyőrségének első gondolata a román nép sorsának Nagy Vezetője felé száll. Biztosítjuk Felségedet egész román lelkünkkel az országnak e sarkából, hogy minden időkre áttörhetetlen falat alkot itt a nép és biztosítja a határunk érinthetlenségét. Uralkodjék Felséged felettünk s mi megnem szűnő bizalommal tekintünk népünk fényes jövője felé s ezt kiáltjuk ma: Eljen Ofelsége II. Károly király, sorsunk Intézője, eljen Mihály trónörökös Gyulafehérvár nagyvajdája az ország holnapi Reménye!”

Ugyancsak a fentiek aláírásával és a lakosság nevében Gheorghe Tatarescu miniszterelnökhöz a következő szövegű táviratot menesztették:

„Az újév első napján Biharmegye és Nagyvárad város lakossága a hadsereg tagjaival egyetértésben fejezi ki az ország magas kormánya iránt elismerését értékes tevékenysége iránt, amelyet a társadalmi rend s az ország gazdasági rendjének megóvása körül kifejt és fölönt, hogy fenntartja a békét és határaink védelmét. Biztosítjuk a magas kormányt odaadó támogatásunkról, s egyben kívánunk boldog újesztendőt, valamint sikert a szép műhöz, mely meg erősíti hazánkat, Románia nyugodt jövőjét.”

Újév első napján délelőtt összegyűltek a vármegyeház összes tisztviselői és megjelentek Avram Nicolae megyei vezérbíró vezetésével Todoruț Valer tábornok-prefektus előtt. Ugy a központi,

mint a megyében dolgozó összes közigazgatási tisztviselők nevében beszélt Avram vezérbíró. Beszédében hangoztatta a tisztviselői karnak azt a szilárd elhatározását, hogy bár mindig, ezuttal még nagyobb lelkesedéssel és még odaadóbb kitarással látják el teendőiket, ismervén a nemzetközi helyzet nehéz alakulásait. Jól tudják, hogy minden egyes munkásközre és munkás elmére fokozottabb

szüksége van a hazának, mint bármikor és ennek tudatában fejezik ki a kormány itteni képviselője előtt hódolatukat és adaadó munkájuk ígését. Meggyőződésük, hogy a föld, amelyben szüleit hamvai pihennek, szent és sérthetetlen és ehhez való ragaszkodásuk érzése hatja át jövőbe vetett bizalmukat. Sok boldog évet kívánnak a prefektusnak az egységes és boldog Romániában.

Todoruț prefektus meghatva fejezte ki köszönetét a tisztviselők üdvözléséért, hangsúlyozta, hogy bár rövid ideje van még köztük, máris tapasztalta odaadó tevékenységüket, s ennek tudatában is fejezi ki legjobb kívánásait, kívánva valamennyiüknek boldog újesztendőt.

A megyei fogadtatás után a hatóságok vezetői a görögkeleti és görögkatolikus püspököket keresték fel, tolmácsolván a hatóságok és a köztisztviselők újévi kívánásait.

Január elseje a külföldi fővárosokban

Unnapi lakoma a francia köztársasági elnöknel. Az elnök Gamelin tábornok útján üdvözölte a hadsereget

Párizsból jelentik: A január elsejei változatos fogadtatások a szokásos ünnepélyes keretben folytak le az Elysée palotában. Lebrun elnök villásreggelin látta vendégül a tisztelgő minisztereket, a becsületrend nagykancellárját, Gamelin tábornokot és a prefektusokat. Lebrun ez alkalommal Gamelinhez intézte szavait és kifejtette előtte azt a francia és angol álláspontot, hogy a francia haderő a népek szabadságáért, a civilizációért, a jogért és a haza ügyéért harcol. A francia katonák — ugymond — angol bajtársikkal együtt minden akadályon keresztül folytatják a harcot a végső győzelemig.

A spanyol újesztendő

Madridből jelentik: Franco tábornok vasárnap este rádióbeszédet intézett a spanyol néphez. Ebben hangoztatta, hogy Spanyolország felfogásában csatlakozott a katolikus egyházhoz és annak szeretet leányához: Olaszországhoz, valamint mindazokhoz az államokhoz, amelyek a béke érdekében együtt akarnak működni. Bárholgy végződjék — ugymond — a háború, az eredmény katasztrófia lesz. A fegyverem felbomlik és a demagógia leszüreteli a maga gyümölcsét.

A finn elnök újévi beszéde köszöni és kéri a segítséget

Helsinkiel jelentik: Kallio finn köztársasági elnök újévi beszédében élesen elítélte a szov-

jet magatartását. Megköszönte a külföld által eddig Finnországnak nyújtott segítségét, és kijelentette, nyilvánvaló, hogy a helyzet gyors megoldásához aktív segítségre van szükség az arcvonalon.

Bolgár—jugoszláv üdvözlésváltás

Belgrádból jelentik: Cvetkovics jugoszláv és Kioszezeivanoff bolgár miniszterelnök az újév alkalmából megleghangu táviratot váltott. Cvetkovics kijelentette a „Vreme” munkatársának, hogy Jugoszlávia külpolitikája az eddigi uton halad, ami biztosítja az ország feltétlen külső biztonságát. Jugoszlávia mindegy erőfeszítését a jószomszédság és a szigorú semlegesség fenntartására irányítja.

A német nép üdvözlése a kancellárhoz

Berlinből jelentik: Frick német birodalmi belügyminiszter újévi táviratot intézett Hitler birodalmi vezérhez. — A távirat mintegy a német nép nevében kifejezett válasz a vezér kiáltványára. (A kiáltványt lapunk más helyén közöljük.) A belügyminiszter távirata így szól:

— A német nemzet azzal a hívő bizonyossággal lép az új esztendőbe, hogy az Ön vezetésével a győzelem és az új, boldogabb jövő felé halad. Ez a jövő a béke és a közjólét jegyében következik be.

A percektor úr kasszája

Irtá: Péczely József

Kallantus Péter már a negyedik turnuson viselte a percektori méltóságot a faluban, ami tudnivaló, hogy „rémisztó” megbecsültségnek a jele. Azt teszi az, hogy a percektor úr őri immáron kerek kilenc esztendeje a falu pénzét. Nono. Mindenféle költség az ő kezén fordul meg. Ő szedi be és osztja ki a járandóságokat. Fizetés, illeték, adó, bér, árenda, füstpénz... Csak nagy bizakodás kell ahhoz! Nagy. Mert fordulhat úgyis, hogy a keservesen összehordott pénzek cigányútra tévednek. Történtek már esetek. Azonban Kallantus Péter nem az az ember! Két háza van a faluban, három parcellája az „Ökörjárásón”. De, az agyse. Nincs rávalósága a máséra. Ez az. Az ő kezén nem sikkad el soha még egy fillér se. Pedig van olyan időszak, amikor egész szívelősen összegyülemlenek a sok jó kis pénzek. Olyanformán, mint a jó kelevény a takargatás alatt.

Sokszor elüti a summa a négy-ötezer pengőt. Ilyenkor azonban a percektor úr befogat a község kocsjába, bekövetkezik a városi adóhivatalba s megszabadítja magát a gondoktól.

Mert a pénz gond. Akárki mit beszél. Meunél több, annál nagyobb. Ennek pedig az emberek az okai. Nono! Sokan sántikálnak a rosszba. Figyelik, lesik az alkalmat. Ki, hova dugja a féltenivalóját. Szalmazsákba, felszer alá, ládafiába?... Egy sötét éjszaka aztán beösvakodnak a tetthelyre feszítő vasakkal...

Vannak ugyan újabban nagy vasferslógok, melyeket a németek fabrikáltak a pénzek őrzésére, „verthájból”. De a jó tolvaj fog egy fejszét

s csak kifeszeti. Példázzák az újságok. Ellenben a testi gúnya már egészen más rubrika. A rokk belső zsebje... Ambar a zsebtolvajokról is sokszor sokat lehet olvasni. De ennek is van patikája, mint mindennek. Ott a szizmaszár! Onnan ugyan a pénzt semmiféle furfanggal nem tudja kimesterkedni senki! Még a született tolvaj se! Igaz, vannak finnyás népek, akik a jó bagaria-szagot nem szívelik. Fintorgatják az orrukat. Mint a jegyző... Az is csavargatja a fejét a bankók számbavételénél. Húzogatja a nyakát. Szipakol...

Híre futott a faluba, hogy a jegyző verthájból készült kasszát vásárolt a falu részére. Amikor hozták, meg is bámulták a népek a nehéz mesterséget, mely alatt csak úgy nyikorgott-nyekergett a község kocsjára.

Ólbe vitte be hat ember a tanácsházba. Jófogásu hat markos ember emelte, fogta s mégis csak topogva haladtak vele. Jó János, Ács Péter, Mihály, a kisbíró...

Szuszogtak a teher alatt.

Nagy eset volt ez a faluban.

Sokan nem is győzték ajnyázzással. Kit a súlya, kit a szép zöld színe, kit meg a formázata fogta meg. De volt olyan is, aki a furfangos zárvatáival nem győzött betelni. Csak éppen a percektor úrnak nem tetszett az alkotmány. Főként azért, mert a jegyző követelte, hogy a pénzeket azonnal bele kell olvasni. Ami a noszogatóra meg is történt az egész nagyvilági nyilvánosság előtt. Egyik rubrikájába tették a nagyobb numerusú bankokat, másikkba a kisebbeket. Az ezüstnek külön fiókja volt. A réznek is.

A percektor úr, amint a szizmaszárból beolvasta a pénzt, egyet fohászzkodott aztán becsat-

tantotta a vasajtót.

A népek egy-két sóhajtás elteltével követelték:

— Móg köll nízni, hogy benne van-e még!

Megnéztek.

Benne volt.

Csak nagy lelki megnyugovás az!

Az emberek némi tusakodás után elszéledtek. Ki erre, ki arra.

A percektor úr is ballagott hazafelé. Kókadózó fejjel, kedveszegen lépegetett a Kövesen... Félúton megállt.

Félütötte a fejét s aztán a szürkület sűrűsödő fátyla alatt visszaösvakodott a faluházához...

Benyitott a tanácssterembe...

Másnap reggel a kisbíró lélekszakadva törtéte a percektor úr házához. Hogy ott nem találta, ki a szőlőhegyre. Mikor meglátta Kallantus urat a barázdák között, meglöbögte a fejezől lekapott kalapot, de a másik kezével is integetett, legyintgetett, semmizett...

Mikor odaért a gazda elé, csak hápogott, mint a tömött ruca, de érthető szót nem tudott kiadni az első pillanatokban. Ugy, hogy a percektor úr tudakolta:

— No?... Mi a?... Mongyad!

A kisbíró kapkodott a szó után:

— A vertháj... A vertháj...

— Mi van a verthájjal?

— Szétverték az eccaka!... Kifosztották!

Hogy egy cseppet levegőhöz jutott, elsorolta: — A bíró úr fődözte föl az esetöt, oszt mingyár tüzet kiáltott. A harangokat félreverte... Gyűttek a népek... Majd a csendörök...

Az amerikai kormány a béke világrendje megszervezéséért közbelépést tervez

Hull washingtoni külügyminiszter üzenete az amerikai néphez

Washingtonból jelentik: Hull, külügyi államtitkár Ujév alkalmából üzenetet intézett az amerikai néphez. Beszédében hangzott, hogy a világ minden népe a békét óhajtja. E cél elérésére arra kell törekedni, hogy a sötétlátóhatár ne sötétedjék el még jobban. Szükséges, hogy minden nép kifejezést adjon ennek a békeakaratsnak, mert ha a nemzetek bármelyike úgy határoz, hogy fegyveres utra lép és ezt a másikkal erőszakkal vagy fenyegetéssel rákényszeríti, akkor ez a másik ország tragikus választás előtt áll: megakadás, vagy fegyveres védekezés. Ha a béke bekövetkezik, meggyőződésünk szerint a mi érdekeinkben is lathatunk kell vetnünk országunk erkölcsi és anyagi befolyását ama szilárd és állandó világrend érdekében, mely a jogon alapszik, hogy elhárítsuk az utóból a gazdasági viszály, társadalmi bizonytalanság és újabb háború fenyegető veszélyét.

A magyarországi újsztendő

Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó újév napján a magyar közélet vezető emberei rendre tisztelték, hogy üdvözlő kívánatukat kifejezzék. Délben fogadta a kormányzó Angelo Rotta apostoli nunciust, aki a diplomáciai testület szerencsekívánatait juttatta kifejezésre. Tömegesen érkeztek táviratok is. A külföldi államok közül eddig a következőktől érkezett üdvözlő távirat: Az angol, olasz, norvég, görög, bolgár és román király, a német birodalmi vezér és kancellár, Pál jugszláv kormányzóherceg, továbbá a finn és mexikói köztársaság elnöke, Franco tábornok, fejedelmi személyek és külföldi követek. Nagyszámúak jöttek üdvözlő és szerencsekívánó táviratok az ország minden részéből, a társadalom minden rétegéből.

Budapestről jelentik: Teleki Pál miniszterelnök az új év alkalmából rádiószózatot intézett a külföldi magyarokhoz, kiket az óhaza szerető együttérzésről biztosított.

Budapestről jelentik: Teleki Pál miniszterelnök újév alkalmából üdvözlő táviratot küldött Mussolininek. Ebben kifejezte a magyar nép, valamint a maga és a kormány őszinte jókívánságait. Mussolini válaszában megköszönte a táviratot, viszonozva a jókívánságokat, majd ezeket írta: „Fogadja úgy Ön, mint kormányja a magyar nemzet iránti baráti érzelmeim ismételt kifejezését.”

A bolgár miniszterelnök rádióüzenete

Szófiából jelentik: Az új év alkalmából Kiosseivanoff bolgár miniszterelnök rádióüzenetet intézett a bolgár néphez. Üzenetében emlékeztetett az elmúlt év véres eseményeire. Elmondotta, hogy Bulgária maga is megismerte a háború borzalmaival és azokat a keserves csalódásokat, amelyek a háborút követték. A bolgár nép

ezért szilárdan eltökélte, hogy kívül marad a mostani viszályon. A lakosság alkalmazkodik az országot bölcs előrelátással vezető király irányításához. A kormány ezért minden erőfeszítéssel biztosítani igyekszik a bolgár népnek a béke jó-téteményeit. Békesség és megértés — ebben a két szóban fejezhető ki az a külpolitika, amelyet a bolgár kormány az utóbbi években követett. Ez szerezte meg Bulgáriának a szomszédállamok és a távoli országok bizalmát, baráti hajlandóságát és e könnyítette meg semlegességét.

Kiosseivanoff ezután hangoztatta a béke elő-

nyeit és befejezésük arra a következtetésre jutott, hogy minden erőt és lehetőséget az állam szolgálatába kell állítani.

A norvég trónörökös újsztendel rádióbeszéde országára súlyos helyzetéről

Oslóból jelentik: (Német Távirati Iroda). Olaf norvég trónörökös rádióbeszédét mondott, melyet január elsején a külföldön él; norvégokhoz intézett. A beszédet a norvég és az amerikai rádiók közvetítették. A trónörökös kijelentette, hogy Norvégia súlyosabb helyzetbe került, mint bármikor. Emlékeztetett a kereskedelmi háború során elszenvedett veszteségekre és kifejezésre juttatta azt a reményét, hogy a norvég nép szükség esetén hajlandó meghozni minden áldozatot szabadságának és függetlenségének megvédése érdekében. Minden nép számára van hely a világon, ha ésszerűen osztják el a világ segélynyújtásait és kölcsönös megértéssel viselkednek a különböző nemzetek sajátosságai és érdekei iránt

Az angol besorozottak száma 2 millió 750 ezerre emelkedik

Ujév napján légi harc volt a Shetland-szigetek fölött. Két nagyobb angol hajó süllyedt el az ünnepnapokon

Londonból jelentik: VI. György angol király hétfőn írta alá azt a kiáltványt, melynek értelmében az angol katonai hatóságok fokozottan behivatnak minden olyan angol alattvalót, aki 1940 január elsején 19-ik életévét betöltötte, de még nem érte el a 23-ik életévét. Ezek a behívások kétmillió embert érintenek és az angol besorozottak száma ezzel 2 millió 750 ezerrel emelkedik.

Párizsból jelentik: Az arcvonal különböző pontjain mindkét részről néhány járőr-levekenységet fejtett ki.

Londonból jelentik: Ujév napján a Shetland-szigetek felett légi harc volt. Német repülőgépek bombákat dobtak, de áldozat nem volt. Nyugaton a hétfői nap nyugodtan telt el.

Francia jelentés szerint a franciák egy német különítmény támadását visszaverték.

Az eltelt két ünnepnap alatt két angol hajó süllyedt el aknabombázás következtében. Ezek: a *Delphin* nevű 8 ezer tonnás és a *Bogshille* nevű 5700 tonnás hajó.

Amerikából sértetlenül hazaérkezett a németek egyik legnagyobb óceánjáró gőzöse

Berlinből jelentik: A Hamburg-America Line 16 ezer 700 tonnás Saint Louis nevű motoros-hajója hét órapi távollét után hétfőn befutott a hamburgi kikötőbe. A német hajózási társaságok öt nagy hajója közül ez az utolsó, mely visszatért a hazai kikötőbe.

Olasz megállapítások a Földközi-tengeren kifejlődő európai jövődőről

Az olasz tulsuly a Földközi-tengeren

Rómából jelentik: A *Popolo d'Italia* legutóbbi vezércikke megállapítja, hogy a szövjet Európában túlértékeli. A lap szerint

Oroszország olyan tényező, mely mélységbe vezet Európát. A szövjet végleges orientációja a nyugati háboruban sohasem lehet döntő és mint szövetséges állam, mindig csak kisebbrendű szerepet fog játszani. Sokan — úgymond — Stalinban látják a jövő kulcsát, pedig egészen világos, hogy Oroszországgal kapcsolatban legfeljebb csak Oroszország jövőjéről lehet szó. Európa jövője a Földközi-tenger partján van. Oroszország az egyetlen állam Európában, mely száz év óta háborút csak veszthet.

Párizsból jelentik: A *France Militaire* című francia katonai szaklap egyik legutóbbi cikkében megállapítja, hogy Franciaország és Anglia továbbra is a Földközi-tengernek.

Stenani, olasz hírszolgálati iroda visszautasítja ezt az állítást és a többi között ezeket írja:

— Rómában csupán annak a leszövegelésére szorítkoznak, hogy Olaszország rendelkezik olyan tengeri és légi erőkkel, melynek birtokában a Földközi tenger legtávolabbi sarkán is uralkodhat. Sőt, bizonyos körülmények beálltával senki sem hajózatna többé ezen a tengeren Olaszország hozzájárulása nélkül. A *France Militaire* nagyon jól tudja, hogy Olaszország elsőrendű tengeralattjáró rajjal és légi haderővel rendelkezik, amellyel Spanyolországban jónéhányszor tanujelét adta cselekvőképességének. Az olasz katonaság Spanyolországban 900 ellenséges repülőgépet lőtt le, míg maga csak 90-et veszített. Elég, ha arra emlékeztetjük a *France Militaire*-t, hogy ha most hajózni lehet a Földközi tengeren, az csak Olaszországnak köszönhető.

Moszkvából jelentik: Sir William Seeds, moszkvai angol nagykövet búcsúlátogatást tett Molotovnál. Moszkvai hivatalos jelentés szerint az angol kormány nem hívta ugyan vissza az angol nagykövetet, de az esetleg határozatlan időre meghosszabbítja szabadságát, tekintettel a jelenlegi szövjet-angol viszonyra.

A perceptor úr hűledezett:

— Azt a nagy erős vasjűzűt?...
— A semmi!... Hanem a pénz!...

Azzal megfordult a csak egy futtában vetette vissza:

— De siessön a perceptor úr is. mer erősen várják!

*

Mikor a perceptor úr átlépte a tanácsház küszöbét, a bíró úr legyintett egyet a kezefejével:

— Vége a falunak!

S olyan lemondólag ejtegette meg a fejét, hogy az egy nagy paradés temetésen is sok lett volna.

A jegyző az ablak mellett állt. Onnan nézte az aktust. A csendőrök szorgoskodását.

A szétfeszegtetett kassza ott hevert a földön. Ajtaja fejszével bevérve. Zárjának a nyelve úgy lógott ki, mint nyári nagy hőségben a szaladó kutyáé...

A csendőrök a fejzeesapások nyomait tapogatták, miközben az iránt érdeklődtek, hogy a zajt kik hallották a csendes éjszakában?...

A perceptor úr a kassza mellől odaszólt a jegyzőnek:

— Ennek má nagyobb a szaga, úgy-e?

A jegyző előtette a szó élet. Tudta, hogy hova és mire éltoz a perceptor úr. S ami a legrosszabb, nem is tudott rá hamarosan mit felelni, mert való igaz, hogy eleddig sem volt semmi baj a pénz körül. Most azonban itt van ni!...

— Esetlen nagy mozgolódás támadt az udvaron. a folyosór...

A főszoigabíró nyitott be a terembe. akit telefonon értesítettek a történetekről.

A csendőrök jeientkeztek...

A főbíró szétnézett a teremben. Hogy a per-

ceptor urat meglátta, odaintette magához:

— Mennyi pénz volt a kasszába?

A perceptor úr egy cseppet megnyujtozta a nyakát, az egyik szemét behúnyta s miközben némi mosolygások vibráltak a bajusza körül, odamondotta:

— Nem volt abba, uram, egy vörös krajcár se!

A bíró, a jegyző, de a tanácsbeliek is megkönnyebbedve tudakolták:

— No?...

De a főbíró szemöldöke is kérdőjelle kunkorodott:

— Hogy-hogy?

— Hát úgy, tekintetes uram, hogy neköm éppenséggel nem tetszett ez az ormótlan mestőség, oszt: este visszakövetkeztem, mondom úgy magamba: Én vagyok a felelős! Nem hagyom itt bitangjába a község pénzt, mert hátha lába talál nőni!

— Kiszedte kend?

— Az utolsó garasig. Most is itt van a csizmam szárába. Merhogy — s fölragatta szemöldökeit a homloka közepére — nincs annál biztonságosabb kassza a nagyvilágon!

Az emberek föllélekzettek. Megvan a pénz. Nincs semmi hiba.

A főbíró szigorú ábrázata is elsímult egy pillanatra s miközben ráveregedett a perceptor úr vállára, azt mondta:

— Okos ember kend, perceptor uram!

Amire a perceptor úr nagy önértéssel visszavélekedte:

— Magam is abba vagyok belegyőződve!

S ott az egész falu színe előtt belecsapott a főbíró úr kinyujtott fehérkesztyűs tenyerébe s azt megrázogatta egész barátságosan.

A szórványok karácsonya

*

Elvezetlennel olvastam végig a „Magyar Lapok” karácsonyi számának minden egyes cikkét. Olyan sokszínű, olyan sokoldalú volt ez a karácsonyi szám. „A falu karácsonya”, „Karácsony a vonaton”, „Karácsony a börtönben”, stb., mind-mind az isteni szeretet gazdagságát mutatták be, aki gögicselő gyermek alakjában, ott a bellehemi jászolban Megváltója, vigasztalója lett az ezer sebből vérző, ezer bajjal küzdő nyomorult embernek.

Szépék, lélekbemarkolók voltak ezek a cikkek. De hiányzott egy, ami nélkül pedig nem teljes a karácsony képe. Nem teljes azért, mert ez a kép talán a legközelebb áll az igazi, az első karácsony képéhez. Ennek a karácsonyi képnek ez lehetne a címe: „A szórványok karácsonya.”

Mint plébánosnak, ez volt az első karácsonyom. Eddig vagy a rendezett nagy községek, vagy városok szemüvegén át néztem a karácsonyt és örvendtem neki. Az idén több poézis volt a karácsony várásomban. Soha úgy nem készültem a karácsonyra, mint az idén. Soha annyi édes vágyakozás nem ütött meg a telkemet, mint az idén. Kíváncsi voltam, hogy a rendezett, nagy egyházközségek karácsonya után milyen is lehet egy kis szórvány karácsonya?

Karácsony előtti napon hozzáfogtam a munkához. Híveim távol laknak, kilométerekre a templomtól s így én végzem a templomtiszítást. Egész nap dolgoztam, hogy szép, tiszta legyen a templom. Estére készültem el. Az oltárom patyolatfehérben áll, a két oldalán két „karácsonyfa” gyertyával megfűzve, szőnyegek a földön, új csillár lóg a mennyezetről s pisálkol az örökmécsesem...

Most már jöhet az éj. Nem kell szégyenkezni, hogy nem tudjuk tiszta, szép, rendezt „lakással” fogadni a testté lett Igyét...

Majd a szobácskámba vonulok, ahol két kis hűgöm a karácsonyfadit díszíti. Gyermekkorom édes emlékei ájulnak meg lelkeszemeim előtt... Majd a karácsonyfa árnyékában a térdelőmre borulok s a 2000 éves Egyház gyönyörű zsolozsmáját kezdem imádkozni, hogy így virrasszam át a szent éjtel.

Sem sekrestyém, sem harangozóm, sem kántorom nincsen. Én fogom meg a haranglőtelet s megszólaltatom kis harangomat, hogy érchangján belemuszikálja a völgybe, az emberek lelkébe, hogy nemsokára újra itt van az a boldog pillanat, amikor újra találkozik az Isten a bűnös emberrel.

A hold tiszta fényével látni lehet, amint méltóságos lépésekkel közelednek az emberek a nagy távolságokról a völgy egyetlen kis katolikus temploma felé. Csoportokba verődnek. Nemsokára már az ajtóm előtt állanak s tört magyarsággal, de ujjongó lélekkel tör fel az ének ajkuktól: „Mennyből az angyal...”

Békvom őket a szobámba, hogy melegedjenek. Körülveszik a karácsonyfadit s úgy próbálom velük a karácsonyi énekeket. Majd másodikat s később harmadikat harangozok. Kivilágítom a templomomat. Megkezdem a szentmisét. Híveim szemében az öröm könnyei csillognak. Egymásután cseng fel ajkuktól a karácsonyi ének... Mire végén újra a lakásomon várnak. Megköszönik a szépen feldíszített templomot, az éjjeli szentmise kegyelmét. Éjjel három óra, mikor búcsúznak, hogy otthonukba térjenek vissza. Sokan 7 kilométerre laknak. De azért megígérik, hogy a „nagy misére” is eljönnek. Boldog öröm uralja a lelküket. Megjálalták a Krisztust. Ettől a boldog Krisztustalálkozástól dobog úgy a szívük, ez az, amitől ujjong a lelkük. Olyan boldogok most, mint a bellehemi pásztorok voltak akkor, az első éjszakán.

Reggel, aki csak tehet, újból ott volt a templomban. Kicsiny templomomat zsúfolásig megtöltötték.

Az első karácsonykor lehullottak a választalak. A jászolnál találkozt az arabiai három

PISTA és MARISKA SOKAT TUDTAK MEG...

- Pista, Karácsony apó elment.
- Rövidesen visszajön.
- Mikor?
- Január 15.-én és 18.-án, amikor

AZ ÁLLAMI SORSJÁTÉK huzása lesz. De akkor a felnőtteknek hoz ajándékot. Anyus már vásárolt is SORSJEGYEKET a

ÁLLAMI
SORSJÁTÉK

DACIA

SORSJEGYÁRUDÁTÓL.

Helyi cím: Colectura Kirsch Nagyvárad, Sas-passage főbejárata

Egy év eredményes munkájáról nyilatkozik Tataru Coriolan dr., Szamos-tartomány királyi helytartója

A jövőbeli feladatok élén a tartomány iparosításának kérdése áll. Kisebbségi vonatkozásban is nyilatkozott a királyi helytartó

Kolozsvárról jelentik: Újév alkalmából mérleget készítettek mindenfelé. Tataru Coriolan dr., Szamos-tartomány királyi helytartója, egy év munkájáról beszélt. Ennek az egy esztendő számbavételnek adatai, hét vármegyének 2,055,531 lakosát érintik.

Bevezettképpen néhány tájékoztató képet kell adnunk Szamos-tartományról. Kiterjedése hárommillió 338,500 hektár, lakosainak száma kétfélmillió 25,531, a gazdaságok száma 470,325 és összesen 406,347 épület van benne. Tizenhárom város és 1572 falu sorsát irányítják a Memorandum-utcai palotából. A munka bonyolult hatalmas és szerteágazó. Irányítása és elvégzése olyan embert kíván, aki messzetelektől, átfogó gondolkodásu, erélyes és — éppen a saját szerű helyzet miatt, — nagy tapintattal oldja meg a felmerülő feladatokat.

Tataru Coriolan dr. királyi helytartó egyéni ségéről — végzett munkája beszélt. Az új közigazgatási beosztás által a Szamos-tartományba beosztott hét vármegyében, a sürgős orvoslásra váró feladatok egész sorozata merült fel. Mindehhez a közigazgatás súlyos hiányosságai, járhatatlan utak, beszakadt hidak, használhatatlan iskolaépületek, iránytalanul tévelygő mezőgazdaság, a közegészségügy veszedelmes elhanyagolása, az ehhez Máramaros és mővidék.

Szamos-tartomány, Tataru dr. királyi helytartó irányításával, azonnal megkezdte a szükséges intézkedések fogantatását. Ebből a hatalmas munkából ragadjuk ki az alábbi adatokat.

A királyi helytartóság az 1939. év folyamán összesen 75,684,116 lejt fektetett be, a következő részletezéssel:

Újítási munkálatok: 46,263,583 lejt; mezőgazdaság 5,204,300 lejt; egészségügy: 2,472,200 lejt; iskolák és templomok részére: tízmillió lejt; telefonhálózat: 5,085,829 lejt; középületek 2,117,184 lejt; támogatások: 4,541,018 lejt.

Ennek a teljesítménynek a nagysága valójában csak akkor domborodik ki, ha közöljük, hogy a tartományhoz tartozó hét vármegye, az előbb lementetett célokra az 1937-38. pénzügyi évben mindössze 25,385,305 lejt költött a tartomány 75 millió 684,115 lejtével szemben.

— Természetes — mondotta nyilatkozatában a királyi helytartó — hogy a felmerülő problémákat még nem oldottuk meg, mert nem is oldhatuk meg tökéletesen. Az elmúlt év tapasztalatait

király és a bellehemi pásztorok. Békében, szeretetben, megfértek egymás mellett. Mindenik a maga módján imádta a kis Jézust. Ugy látom, hogy az én kis szórványomban is ezen a napon csoda történt. Elült a torzalkodás, a szeretetlenség, a békétlenség. Mintha testvérek volnának. Mintha az Örök szeretet üze bűgötte volna belőlük a szeretetlenség utolsó hajszálát is.

Igy néz ki a szórványok karácsonya. Talán ez a legszebb karácsony. Ez hasonlít legjobban az első karácsonyhoz. Jézus az első karácsony-

azonban hasznosan érvényesítjük a jövőre nézve. Egyelőre a legsürgősebb hiányokat igyekeztünk kipótolni, most aztán rátérhetünk a fejlesztés útjára. Csak olyan befektetéseket eszközölünk, amelyek hozzájárulnak a nemzeti vagyon gyarapításához. Ilyen módon az elköltött összegek majd más úton térülnek vissza. Nem hanyagoljuk el az ipar és az iparosítás kérdéseit sem. Különösen ami a mezőgazdasági termékeket illeti. Egy példával megvilágítom a kérdést. A tartományban 330,000 fejős tehén van, ezeknek évi tejhozama közel 199 millió liter. A tejtermékek feldolgozására alapítandó üzem, hiszem, hogy gyümölcsöző befektetés lesz és nemcsak a lókt hozza vissza, hanem feljavitja a teljes-gazdák életszínvonalát is.

— A mővidék égető kérdései is sürgős megoldást követelnek. Ezirányban intézkedéseket tettünk, hogy a szükséges adatokat a leggyorsabban beszerezhesük, mert csak a helyzet tökéletes ismeretében lehet gyökeresen megjavítani ennek a sokat szenvedett vidéknek a sorsát.

— Jövő célkitűzéseink természetesen messze meghaladják Szamos-tartomány pénzügyi erejét. Az államnak is segítségünkre kell jönnie. Ezenkívül nyugalmat akarunk mind belső életünkben, mind határainkon.

Kisebbségi vonatkozásban is nyilatkozott a királyi helytartó. Ennek során a következőket mondotta:

— Mi itt, csak egy része vagyunk az állami egységnek. Ezen, az anyaországgal örökre egyesített földön különleges helyzetünk van, mert Erdély földjén, a főbbségi és uralkodó nemzetet kívül, tudvalevőleg etnikai kisebbségek is élnek. Ebből a szempontból Erdély gazdasági, kulturális és politikai élete csakis úgy lehet zavartalanul tökéletes, ha az uralkodó nemzet és az etnikai kisebbségek között békés együttműködés áll fenn. Természetes, hogy a megértés és a nemzeti szolidaritás ezellome mindkét féltől tökéletes ösztönzést kíván. Ami minket, románokat illet, a nemzeti újjászületés új államrendszerre bizonyítékát adta ennek a megértésnek. Most már csak az szükséges, hogy az etnikai kisebbségek is ugyanolyan bizalommal válaszoljanak a legmagasabb királyi kezdeményezésből eredő felhívásnak. Ha etnikai kisebbségeink ösztönözten bekapcsolódnak államéletünk új ritmusába, országunk nemzeti szolidaritása tökéletes lesz — fejezte be újévi nyilatkozatát a királyi helytartó.

kor is a városon kívül, a „szórványban” született... Első imádói egyszerű, de jóakarátú emberek voltak. S amikor a fényes városban nem volt hely számára, akkor a szórvány, faluvég szeretettel ölelte magához. S olyan boldog számunkra az a tudat, hogy szegénységünk, elhagyatottságunk, elmaradottságunk dacára sem tudnak azzal a váddal ületni, hogy eljött a Messiás: „de övei be nem fogadták...”

Ily. Hadnagy János,
plébános.

Hitler német birodalmi vezér nagy kiáltványt adott ki az őesztendő utolsó napján

A háborus kifejlődés egész folyamatát méltatva kifejtette, hogy az 1940-ik esztendő meghozza a döntést. A huszadik század a kapitalizmus megszűnésével végződik.

Berlinből jelentik: Hitler vezérkancellár az újév alkalmával kiáltványt intézett a német nemzeti szocialista párthoz.

— Hét évvel ezelőtt — mondja a kiáltvány, — amikor a nemzeti szocializmus kormányra került, a német nép nagy harcok után olyan állapotban volt, amelyet Clemenceau ezekkel a szavakkal jellemezett: Húszmillió némettel több van a földön, mint amennyi kellene. Ennek az óhajtnak megvalósítására kényszerítették reánk a versaillesi békét, amelynek kö-

vetkezményeképpen hétmillió embernek nem volt munkája Németországban s ezek családjaikkal együtt huszonnégymillió egzisztenciánélküli embert jelentettek. Tizenöt éven át a demokratikus Németország kérve-kérte ennek a német népen elkövetett legnagyobb igazságtalanságnak módosítását. A plutokrata-demokrata államok egyetlen válasza jeges visszautasítás és gúnyos mondatok voltak. A nemzeti szocializmus elhatározta, hogy az összes kérdéseket megoldja a világ belegyezésével, vagy anélkül is. Az új birodalom megszerezte magának az őt megillető jogokat. Az a bűnös es ostoba szándék, hogy a föld javaiból ki akarnak zárni egy nyolcvanmilliósi nemzetet, nem lehet olyan törvény, amely az illető népet erkölcsileg vagy jogilag kötelezze. Az első naptól kezdve ennek az állapotnak gazdasági és politikai módosítására törekedtünk, de minden kísérletünk kudarcot vallott, a rosszakarattal és a korlátlan önzéssel szemben, amelyről a nyugati hatalmak és államférfiak tanuságot tettek.

Igy tehát a német nemzet felszabadítását az erő joga alapján kellett végbevenni, azon az alapon, mely mindig szent jog volt a nemzet nehéz megpróbáltatása korszakaiban: a jogos önvédelem alapján. Mivel a nemzeti szocializmus megszüntette a belső német egyenlenségeket, fokozatosan szabadította meg a németeket láncoktól. Az összes németeket egyesítette Nagynémetországban s így megvalósította az ezeréves álmot, példátlan harcok jutalmaként. Ugy vitte ezt végbe, hogy nem vett el a világtól semmit s nem okozott kárt senkinek. Megadta a német népeknek azt, ami más népeknek már régen birtoka. Mégis a nemzetközi kapitalizmusnak a nyugati államok reakciós társadalmi köreivel együtt a világot Németország ellen kezdték izgatni. Ma, a német-lengyel összeütközés előzményeiről szóló okmányok közléte bizonyította, hogy az angliai háborus uszítók, a felelősök, nemcsak ellenállottak a német-lengyel probléma békés megoldásának, de minden hatalmukban állót elkövettek, hogy

Németországot megalázzák és neki háborút üzenjenek. Mivel a megalázás nem sikerült, nem maradt más hátra, mint a második lehetőség: a nemzetközi uszítók beleszedítették Lengyelországot, hogy végtelenségig vigye az erőszakos jogtalanságokat. A fegyverek 18 nap alatt meghozták a döntést: a versaillesi szerződés Lengyelországa nincs többé.

Az 1939-évi négy nagy esemény Németország javára

— Az 1939-ik évben a német nép számára több nagy történelmi esemény ment végbe: 1.

Az ellenséges hadicél: Németország felosztása

— Ellenségeink először azt hangoztatták, hogy segíteni akarnak Lengyelországnak. Nagyon könnyen segíthettek volna rajta, csak ne kergették volna a háborúba. Mihelyt azonban hadseregünk fellépése nyomán Lengyelország megérezte mértéketlen magatartása következményeit, többé már nem Lengyelország visszaállítása lett a cél, hanem személyem és a nemzeti szocializmus kiirtása. De alighogy felismerték, hogy a német nép egyáltalán nem reagál az együgyű csábításokra, amellyel 1918-ban megbontották a népegységet. — végre az ellenfelek is elszánták magukat, hogy megvallják az igazat: arról van szó, hogy megsemmisítsék a német nemzetet és felosztassák a birodalmat, amelynek szerintük, szét kell rombolódnia. Mindenképpen társakat akarnak szerezni és felakarnak használni az úgynevezett „semlegeseket” s nem riadnak vissza fizetett gyilkosok felbérésektől sem.

— A német nemzet nem akarta ezt a harcot. Az utolsó pillanatig ajánlatokkal próbál-

A döntő év. A német hadicél: Új Európa. A fiatal népeké és rendszereké a jövő

— Az 1940. év hozza meg a döntést. Ez a mi győzelmünk lesz. Bármilyen áldozatot is követelne az, mindenikünk részéről, ez jelentéktelen összehasonlítva azzal az áldozattal, amelyet a német nemzet hoz és azzal a sorssal, amely a német nemzetet fenyegetné, ha a versaillesi szellem hordozói újból elérnék céljukat. Eppen ezért háborus célunk világos: Németországot, de egész Európát is meg kell szabadítani attól az állandó fenyegetéstől és elnyomástól, amely a régi és a mai Angliától származik. Most véglegesen ki kell csavarni a fegyvert a háborus izgatók kezéből.

— Nemcsak a versaillesi igazságtalanság

Közep-európa békessége és a német életér biztosítása érdekében Csehország s Morvaország volt német területei védnökség alá helyezésével egyesültek a nagynémet birodalommal. A jövőben a német és cseh nép együtt fog dolgozni, mint századokon át a múltban. 2. A Miel-vidék visszatérése. 3. A volt lengyel állam megsemmisítése folytán helyreállottak a birodalom volt német határai. Ez a három tény megsemmisítette a versaillesi szerződés életképtelen szerkezetét.

— Az elmúlt év negyedik fontos eseménye volt a Szovjet-Oroszországgal kötött megnevezési szerződés. A nyugati plutokrata hatalmak államférfiainak az a kísérlete, hogy Németországot és Oroszországot egymás elleni háborúra izgassák, harmadik hatalmak hasznára, megsemmisült és ekként lehetetlenné vált Németország bekerítése.

— Belsőleg megerősödve, gazdaságilag felkészülve és katonailag legmagasabb fokban felfegyverkezve, ime így lépünk be a német történelem döntő évébe.

— Mert teljes fölismeréssel látjuk azt az egy pontot, amire a német és kapitalista világ-ellenség velünk szemben törekszik. Csak egy célja van, hogy megsemmisítse Németországot és a német népet. Azok az óhajok, amelyek egyéb frázisokkal, ezek mind nem változtainak az ő valóságos szándékaikon.

— De a német uszítók és a kapitalista demokrácia reakcionáriusai már régóta vártak erre a pillanatra, készültek erre, s nem voltak hajlandók lemondani terveikről, hogy szédüljék Németországot. Azok az urak, akik érdekelve vannak, hogy háború legyen, kívánják a háborút. Nos jól van: megkapják.

— De a német uszítók és a kapitalista demokrácia reakcionáriusai már régóta vártak erre a pillanatra, készültek erre, s nem voltak hajlandók lemondani terveikről, hogy szédüljék Németországot. Azok az urak, akik érdekelve vannak, hogy háború legyen, kívánják a háborút. Nos jól van: megkapják.

— Az összeütközés első szakasza már kelt tényét behozta: 1. Senki még csak támadni se merte nyugati erődítményünket. 2. Hogy ahol a német katonák összemérhették erejüket ellenfelikkel, a német hadsereg dicsősége és hírneve mindenütt beigazolódt.

ellen küzdünk, hanem azért is, hogy megakadályozzuk ennek egy nagyobb igazságtalansággal való helyettesítését. Új Európáért harcolunk, mert Chamberlainnel ellentétben, meg vagyunk győződve, hogy az új Európát nem lehet egy hanyatló világ régi erőiből és olyan emberek segítségével felépíteni, akik még saját államuk legemlékező kérdéseit sem tudják megoldani.

— Csak azok a népek hívatottak az új Európa megszervezésére, amelyek magatartásukkal és alkotásaikkal fiataloknak és tevékenyeknek mutatták magukat. Ezeké a fiatal népeké és rendszereké a jövő. A kapitalista világ nem fogja túlélni a huszadik századot.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák. minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg- meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

D. MOCIORNITÁ gyár

összes igen tisztelt üzlet-
feleinek és jóbarátainak

**boldog új esztendő, bőséget
és megelégedést kíván!**

Marconi és a halálsugarak

A villamosság nagy mágusának utolsó kísérletei. — Az olasz tudósok folytatják Marconi munkáját

Milánóból írják: A háború újabb és újabb találmányokat, ördögös gyilkoló szerszámokat állít csa/aszorba. De csodálatosképpen — nem hallunk semmit az úgynevezett halálsugarakról, amelyekkel állítólag már Marconi is kísérletezett. Es nem hallunk azokról az áramhullámokról sem, amelyek megállítják a motorokat, akár autókról, akár tankokról, akár repülőgépekről van szó.

A tudomány diadala felé...

A technika minden csodáját felhasználja a háború. Mi az oka tehát, hogy ezeket a találmányokat, amelyekről annakidején (még békében!) annyi szó esett, most nem veszi igénybe? Vagy Marconi sosem találta fel azokat? Talán még nem is kísérletezett velük?

Erre a kérdésre ma már teljes nyíltsággal felelhet a tudomány: igenis, Marconi foglalkozott mindkét találmánnyal, sőt mindkettővel sikereket is ért el. Halála előtt jó pár esztendővel meg is oldotta a drót nélkül való energia-átvitel nagy problémáját, amikor 1930-ban az „Elektra” fedélzetéről, (amely yacht a nagy olasz feltaláló otthona, műhelye és üdülőhelye is volt), Genovából sikerült Sidneybe, Ausztráliába, 22.500 kilométer távolságra, annyi villamos energiát küldeni, drót nélkül, hogy az ottani Elektromos Kiállításra meggyújtott egy villamos lámpát.

E kezdeti siker után állandóan kísérletezett Marconi a villamos energia vezeték nélküli való átvitelével; elméletben megoldotta a problémát, sőt már laboratóriumi sikerekről is beszámolhatott, de a gyakorlatban ez még nem jelentette azt, hogy a villamos telepek erőforrásaiból száz és száz kilométerre lévő üzemek is táplálkozhatnak vezeték nélkül... Pedig ő ilyenformán, gyakorlati alapon akarta megoldani ezt a feladatot. Nemcsak gyakorlati, hanem politikai szempontokból fontosnak tartotta, hogy ezt a problémát megoldja. És halála előtt kijelentette:

— Az elektromos energia korlátlan méretű átvitele, vezeték nélkül, előbb vagy utóbb, a teljes megvalósulás stádiumát fogja elérni. Es ez lesz a tudomány legnagyobb diadala.

Amikor pedig azt kérdezte tőle egy újság-

író, hogy ő hol tart ezen a téren, mosolyogva felelte:

— Rövidesen elkészülök vele...

A halál akadályozta meg abban, hogy megoldja ezt az új, korszakos problémát, mint ahogyan a másikat, a halálsugarakét sem tudta megoldani, éppen korai, hirtelen halála miatt.

A halálsugarak

Enzio Malatesta olasz képviselő azonban nem tudott beletörődni abba, hogy a világ számára örök titok maradjon, meddig jutott el kísérletei közben Marconi, amikor a halál megakadályozta e két nagy probléma megoldásában? Kutatni kezdett tehát Marconi munkahelyén és többek között Sestri Levanteban is, az olasz Rivierán, ahová az elektromosság nagy mágusa hat éven át nagyon gyakran eljárt, éppen e kísérletek miatt, mert itt, egy óriási parkban, amelyet magas kökerítés övez, zavartalanul dolgozhatott. Ebben a parkban van egy öreg torony, ebben a toronyban tartotta Marconi a titozatos gépeket és szerkezeteket.

A park őre, Paolo Giacobbe, Ovada-ban született, harminchét éves, 1925 óta él itt. Elektrotechnikai iskolát végzett, azaz: kitanult villamos szerelő. Őt találta Sestri Levanteban Marconi egykori titkos munkahelyén Malatesta képviselő, aki aztán a *Popolo d'Italia*-ban beszámol arról a beszélgetésről, amelyet azzal a szerencsés emberrel folytatott, aki Marconi munkája közben is láthatta.

— Marconi gyakran járt le ide?

— Én 1932-ben láttam itt először. A kurtá és törpe hullámokkal folytatott itt akkor kísérleteket. De aztán is gyakran el-eljött ide és pár nappal halála előtt is még itt dolgozott.

— Hosszú ideig szokott itt tartózkodni?

— Nem. Csak pár óráig. Nem egyszer éjjel jött! Persze, mindig az asszisztenseivel.

— És a kísérleteket csakugyan itt végezte?

— Itt, valamennyit. Az Asti-i takarékpénztár, amely megvásárolta ezt a kis birtokot, az ő számára hozatta rendbe a vén tornyot és az igazgatók büszkéek voltak, hogy Marconi rendelkezésére bocsáthatják. Ruganyos, fiatalos

léptekkel sietett fel mindig a falépcsőkön. De idegen sohasem követhette fel, a toronyba. Ebben a tekintetben nagyon szigorú volt. A legnagyobb titokban folytatta kísérleteit, különösen a legutolsókat. Az úgynevezett „ultracorte” hullámokkal kezdte, aztán eljutott a rádió-tűkör kísérleteihez. A törpehullámok adóállomását a kastélyépületben állította fel először, aztán kihozták ide, a toronyba. Csak Castelgandolfoban van ez az első rövidhullámú Marconi-állomás.

— Mivel kísérletezett az utóbbi időben?

— Feltalálta a halálsugarakat!

Enzio Malatesta megvallja, hogy elakadt a szívverése, amikor ezt hallotta. — Nem afféle halálsugarakról van szó, aminőkről azt állították egyesek, hogy nagyobb távolságokról is képesek megölni az embereket... Nem. Nem. Csak olyan sugarak... illetve áramhullámok voltak ezek, amelyek, ha valami kiszemelt állatra irányították őket, azokon bizonyos szerve elváltozásokat okoztak... Például egy itt látható fa-alkotmányon volt egy forgatható korong és azon egy hengerformára alakított fémlemez. E fölött állott az a készülék, amelynek alakja olyan volt, mint a hajók szellőztetői, ezek a felfordított trombitákhoz hasonló szerkezetek... Egy belső kis motor forgatja az egész készüléket, amely összeköttetésben állott a toronyban lévő gépekkel. Ezt a készüléket ráirányították valami pontra, amely néha több-száz méternyire is állott, két vagy három percig ezekkel a sugarakkal, vagy ha tetszik, vilamos hullámokkal bombázták azt a gyékényfonatu kast, amelyben két, vagy három házi-nyúl volt bezárva. Aztán kinyitottuk a kast, a házi-nyulakat kivettük és azoknak akkor még kutyabajuk se volt... Bezártuk őket egy kertecbe, ahol egyre fokozódó étvágygal mohón ettek, de ettől kezdve állandóan fogytak és soványodtak, amíg csak fel nem fordultak...

Az olasz tudósok folytatni fogják Marconi munkáját

— És mi igaz abból, hogy Marconinak sikerült megállítania a távolból, titokzatos sugarakkal a motorokat?

— Valami igaz volt ebben is, — hangzott a válasz. — Eppen itt, a régi kastélyok között, folytak errenézve is a kísérletek, mégpedig elég gyakran. Sőt, egyszer a *katonaság műszaki csapatának egyik teherkocsija is itt járt, hirtelen megállt* és... négy vagy öt napig nem tudott elindulni.

De a nagy, halhatatlan feltaláló jegyzetei, számításai, iratai nem veszték el és nem is kerültek olvasatlanul, áttanulmányozás nélkül valami poros irattárba.

Mussolini, Marconi halála után, a római szenátusban bejelentette, hogy — az olasz tudósok folytatni fogják a Marconi által kijelölt utat.

— Folytatni fogunk mindent, — mondotta ekkor a Duce, — amit Marconi befejezetlenül hagyott. És el fogjuk érni a kitűzött célt!

A katolikus tudás fegyvertára,
magában is egész könyvtár a

KATOLIKUS LEXIKON

A Katolikus Lexikon két különböző kiadásban jelent meg. Az „A”-kiadás négy kötetre terjed, tartós és izléses vászonkötésben, puhelykönyvű papíron nyomva. Ára **2380 lei** és portó. A „B” kiadás ugyancsak négy kötetre terjed, azonos szöveggel, de félbőrötésben, finom, puhelykönyvű papíron, számos műmelléklettel. Ára **5400 lei** és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk
útján.

Pacha Agoston hetvenedik születésnapja és megyéspásztori jubileuma

Az 1940-ik esztendő a temesvári egyházmegyében. — Két gyémántmisés áldozás és számos papi jubileum

Temesvár. Saját tud. Az 1940-ik esztendő, amelynek küszöbére értünk, több tekintetben nevezetes évfordulót hoz, részint a temesvári egyházmegye, részint pedig az egyházmegyében tevékenykedő számos kiváló papi jubileum.

Nevezetes évfordulót jelent az új esztendő elősörban a megyés főpásztor életében. Nehéz körülmények között, 1923. március 12-én vette át a terület egyházi kormányzatát Pacha Agoston dr. megyéspüspök akkoriban a csanádi székeskáptalan tagja és kinevezett apostoli kormányzó, aki már akkor három évtizedes közreműködésre tekinthetett vissza egyházkormányzati tekintetben: Dessewffy Sándor, Csernoch János és Glattfelder Gyula megyéspüspökök mellett tevékenykedett volt, mint a püspöki iroda igazgatója. Pacha Agoston apostoli kormányzót a Szentcsék 1927. április 3-án lebedoi címzetes püspökké nevezte ki és tíz évvel ezelőtt kreálták aztán Szent Gellért ősi egyházmegyéjének Romániában lévő részéből a temesvári egyházmegyét. Tíz éve áll fenn a nagykiterjedésű Csanádegyházmegye ezen része, mint külön temesvári püspökség, tíz éve lesz ezidén annak, hogy Pacha Agoston apostoli kormányzó és címzetes püspök a temesvári egyházmegye valóságos — első — megyéspüspöke, megyés főpásztora lett. 1930. október 16-án nevezte ki a Szentcsék ebbe a nehéz és felelősségteljes apostoli hivatalba és méltóságba és 1930. november 29-én ment végbe ünnepélyes keretek között megyéspüspöki beiktatója. Ugyiszólván fél évszázad óta tevékenykedik Pacha Agoston megyéspüspök az egyházmegyei kormányzatban — már ez magában véve is ritkánadódó, nagyjelentőségű tény! — ebből az időből közel két évtized óta maga viszi az egyházmegyei kormányzatot — éppen tíz év óta pedig már mint az első temesvári megyéspüspök.

A megyéspásztori jubileum alkalmával Pacha Agoston még egy új, jelentős mérföldjelezt ér el az új esztendőben. November 26-án 70-ik születésnapját éri meg a püspök, aki 1870-ben ezen a napon született a bánási Mór-csöföldön. Szinte alig lehet elhinni, hogy Pacha püspök hetven esztendő, amikor azt az intenzív, soha nem szünő és fáradhatatlan apostoli tevékenységet látjuk, amelyet a megyés főpásztor napról-napra végez.

Hetvenedik születésnapját éri el 1940-ben az egyházmegyei papság három kiváló tagja is, akik a püspökkel egykorúak: Julius 23-án Walaekievicz Rezső nyertői esperesplébános, november 2-án Kristófczak Ferenc c. kanonok, öbessenyői plébános és november hó 25-én Amschlinger Ferenc knézi esperesplébános. 60-ik születésnapját üli meg az év folyamán a székeskáptalan két tagja és az egyházmegyei papság három más ismert tagja: Február 2-án Siebig Frigyes pápai kamarás, lippai plébános, február 17-én Unterwéger Lotár dr. kanonok, a papnevelde rektora, március 28-án Simonich Miksa szenteszéki tanácsos, szabadfalui plébános, október 6-án Plesz József kanonok, Temesvár-várbeli plébános és Fuchs Imre, agyalkuti plébános.

De van az egyházmegyei papságnak két olyan tagja is, aki ugyanakkor hatvanéves áldozári jubileumát üli meg. Gyémántmisés papi jubileuma lesz Korek János t. esperesnek, nyugalmazott kiskomlói plébánosnak — Temesvárott lakik — és Michlbach Ferenc szenteszéki tanácsos, nyugalmazott jánosföldi plébánosnak. Mindkettőjüket hatvan évvel ezelőtt, 1880. december hó 15-én szentelték pappá.

Aranyjubileumát üli meg: Unterreiner József torontáli főesperes, billéi plébános és Witalski Agoston nyugalmazott sarafalvai plébános. Mindkettőjüket 1890. július 2-án szentelték pappá. Negyven éves papi jubileumát éri meg, június 27-én, Manoeuvre Péter szenteszéki tanácsos, glogováci plébános.

A jubilálók között van Waltner József dr. kanonok, a püspöki iroda nagy látókörű és értékes munkásságu igazgatója, aki június 13-án éri meg huszonöt éves papi jubileumát és tartja ezüstmiséjét. Ugyanezen a napon ülik meg az ezüstjubileumot Kubinger István nőrhesei és Mayer Vince szapáryligeti plébános, valamint Muzár Antal szenteszéki tanácsos, buziaszfürdői plébános, június 30-án Kienitz Géza dr. pápai kamarás, ujaradi plébános és az aradi katolikus középiskolák püspöki biztosa, október 1-én pedig Schütz Balázs dr. karánsebesi plébános, krasói főesperes.

Székely-csoda Szerethben

*

Szereth, január hó.

Ragyogóbb és értékesebb angyalfiát senki sem kapott az idén, mint az ősrégi bukovinai Szereth város. Husz regiszteres tündéri külsője és elragadó hangu orgonát kapott a nagytemplom, amit német és lengyel hívek látogatnak. A szerethi zengő szennációnak az az érdekessége, hogy ezt az orgonát az utolsó sípig, az utolsó gombig a közismert harisnyás székely művész, a jászsefalvi Székely Albert készítette. Az 1080 sípot tartalmazó és teljes tökéletességű, rendkívül szépen hangzó remekművet azok a körülmények is páratlaná teszik, amik között megszületett. Jászsefalva leégése előtt néhány nappal kötötte meg a szerződést a székely művész Szereth város vezető egyéniségével, a 20 regiszteres új orgonára, aminek a kikötés szerint karacsony első napján kellett megszólalnia. Ugyanakkor ideszállították neki a szerethi nagytemplomot valóban eltorzító, nyafogó hangu, kétszáz éves orgonát, hogy annak kétsornvi, még használható sípsorát beleépíthesse az új műbe a négy elemít végzett harisnyás művész, aki olvasóink előtt már meglehetősen ismert a csillagászati csodaóra révén, amit az eucharisztikus kongresszus idején a Karitász kiállítására számára faragott és amit Pacelli bíboros vitt haza, a jelenlegi Pápa. Ez az egyszerű székely ember faragta Jászsefalva zenelő toronyóráját is gyökör gyertyánfából az ismeretes koronaművel, aminek mintáját csak hallomásból hallotta Nürnberggel kapcsolatban, de a megoldás még eredetibb amannál. Az ideszállított szerethi orgona az anyagra adott előleggel együtt és a faluval együtt porrá égett. Ijdedten rohantak ide autón az első kenyereket szállító autó nyomában a szerethi urak, hogy mi lesz most már a munkával?... Törtenelemben való gesztussal válaszolt a székely, ahinek utolsó szerszáma és rongya is elégett. Felkapott egy muszka szuronyt, amit a három orosz megszállás valamelyikén az oroszok dughattak el és most ott csunyálkodott a lábuk alatt. Odament vele a háza paraszához és a szerethi urak szemelattára megalapálta, megezdette belőle első új esztorgakészt. Az esztorgagépet is megfaragta nemsokára, elégett körtefájából. A legelső jászsefalvi szükség-szint ő húzta fel a tűz utáni héten, ahol a parázs, a hamu, a korom fölött elkezdte építeni csudával határos szép orgonáját. Eladta megmentett állatait és termését is még a lábán, csak hogy ura maradjon adott szavának és mint mondta, igen sokszor, „hogy becsületet szerezzek édes fajtámnak...”

Megfoghatatlan ennek a remekműnek a születése és a mesébe illő energia, amivel ez az óriásmű idejére pontosan elkészült. A szegény székely, aki közben édesapját is eltemette, hettegig le sem vetkőzött. Egy-két óráskát aludt szerszámmal a kezében a pedálok pódiumán guggolva, hátát az új orgona-szekerénynek fektetve. A tiszta cinből készült frontispokat is önmaga kezével építette, domborította. Eme frontispok leghosszabbika 2 méter és 70 centiméter. Az embervastagságu legmélyebb pedálsíp, amiben, mintha a Názara zugna: két méter 30 centiméter. Meg kell még említeni a kifogástalan billentyűzetet, rendkívül könnyű belső mechanizmust, a több, mint ezer rugót és szelepet, amelyek közül egyetlen gyári kész darab sincsen, hanem valamennyi magagyártotta remek és precíz részecske. Meg kell említeni az orgonaszekerény szépségét, ahol bámulatos és természetes harmóniába olvad össze a korinthusi oszlopfej, a tulipán girlandokkal. Karacsony vigíliáján szentelték fel az új orgonát. Nemsoká Szereth város polgármestere és valamennyi előkelősége volt arra hivatalos, hanem a csernoviczi új apostoli kormányzó is. Reimayer János, valamint Bukovina zenei világának sok érdeklődője. Az ünnepi beszédet német és lengyel nyelven Bibszitzky, Szereth város katolikusainak házfőherhaju főpapja tartotta. A nagymisét Sebestyén Antal pápai kamarás, kanonok, Hadikfalvának jelenlegi plébánosa tartotta, aki 24 éven keresztül jászsefalvi plébános volt. Mellette láttuk Andrásfalva derek plébánosát, Malec János kanonokot. Az orgonát Székely Albert pártfogója, dr. Németh Kálmán szólaltatta meg először, aki néhány napon és éjjelen keresztül segített hangolni törekrő hívének ezt az igazán vérről enyvezett és mártírellel készített orgonát, amelyik a magyar akaratörnek és a székely zsenialitásnak néhány-száz éven keresztül zengő bizonyossága lesz. A megáldást fényes díszben követte. Megható volt látni az előkelő vendégek között a szerény művészt az ő székely viseletében az álmatlanságtól egészen vörös szemekkel és mégis boldogan, hogy becsületet szerzhetett fajtájának. A német és lengyel pohárhószöntőkre az ő nevében Jászsefalva plébános válaszott. Az előkelő vendégek megdöbbenve hallgatták a körülmények változását, amik között az orgonájuk megszületett. Mely meghatódás vett erőt rajtuk. Ez a nap Szerethben a magyar ipar diadalmas ünnepe volt.

Dr. Németh Kálmán.

Erdélyi magyar háziipari és népművészeti kiállítás Kolozsváron

Az Erdélyi Gazdasági Egylet közli:

Az erdélyi magyar földművelő nép sorsát és életlehetőségét nagygyezben a mezőgazdasági termelés eredményessége határozza meg. Ezzel kapcsolatban nagy fontossága van annak, hogy a mezőgazdasági munkából kieső téli hónapokat miképpen tudja kihasználni? Kétségtelen, hogy a téli napok kihasználására legalkalmasabb eszköz a falusi háziipar. Ha ezt jól megszervezzük és bevezetjük, rendkívül hasznos és értékes munkát végezzük. A múltat tekintve, meg kell állapítanunk, hogy a háziipar és népművészet kérdéseivel elismerjük, hogy a legnemesebb szándékkal és önzetlenül de csak öltetszerűen és alkalmas foglalkoztak az ügy iránt előszeretettel viseltető lelkes műkedvelők. Az E. M. G. E. a keblében háziipari szakosztályt alakított, amely szakosztályának a feladata a háziipar megszervezése, a népművészeti értékek, hagyományok megőrzése, a háziipar fejlesztése, a háziipar nyersanyagának legjobb minőségéről való gondoskodás. A szakosztály feladatkörébe tartozik az ismert jelentősebb háziipari vidékeket zárt területtel való nyilvánítása az ilyen vidék termelésének védelme, másrészt tanfolyamok rendezésével való fejlesztése. A gazdasági szükségleti cikkeket előállító háziiparnak minél szélesebb körben való népszerűsítése, természetesen mindenütt figye-

lembe véve a rendelkezésre álló nyersanyag minőségét (fűzvesző, faanyag, gyékény, stb.)

A házi szükségleten felül termelt háziipari cikkek értékesítése, a piac teremtés egy továbbmenő feladat, más kérdés, amelynél szem előtt kell tartani, hogy a földművelő nép ne 10-20 lelt keressen egy napi munkájával, hanem legalább egy szerény napszámbernek megfelelő beszerget.

Az EMGE háziipari szakosztálya a háziipari termelés mennyiségének és minőségének emelését tűzte ki feladatául és ennek a célkitűzésnek megvalósításában szívesen látja az ügy önzetlen, lelkes munkásait és barátait a munkatárcái sorában.

Az EMGE az 1940. évi február 17-21. napjain Kolozsváron rendezendő vetőmag kiállításával kapcsolatban az egyesület háziipari kiállítását is rendez, amelyen az összes háziipari termékek bemutatathatók. A szakosztály a februári kiállítást felhasználja arra, hogy a szövő és fafaragó háziipar jelentőségét és remekait bemutassa.

A kiállításon résztvenni óhajtok, részvételi szándékukat február 1-ig kell bejelentésük az EMGE-nél Kolozsvár, Str. Regálá 16. A kiállítás tartamára változatos és tanulságos programot állított össze az EMGE, amelyet közelebbről részletesen ismertetni fogunk.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, H. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 4
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.

Szomszédos országokban: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 13
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk
vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése
szerint a várható időjárás: Borosabb lesz az idő.
Ismét szél lesz, a hideg kissé csökken.

PACHA PÜSPÖK UJEVI SZÓZATA A PAPSÁGHOZ. Temesvár. Saját tud. Pacha Agoston dr., megyéspüspök, mint értesülünk, latinnyelvű szózatot intéz papságához az újév alkalmából. A főpásztor ebben a szózatában atyai intelmekkel fordul a papsághoz és hangsúlyozza, hogy éppen a mai nehéz időkben mennyire fontos kötelességeik mindenképpen való teljesítése.

Zürichi zárlat. Párizs 10, London 17,64 fél, Newyork 44,90, Brüsszel 74,62, Milánó 22,50, Amsterdam 237,37, Berlin 178,50, Szófia 530, Belgrád 10, Bucuresti 330.

TÜZVÉSZ PUSZTÍTOTT A RÓMAI APOSTOLI KANCELLÁRI PALOTÁBAN. Rómából jelentik: Vasárnap, éjfél után néhány perccel tűz ütött ki az apostoli kancellári palotában. Az eddig ismeretlen okból támadt tűz az épület balszárnyán, az úgynevezett száz-nap teremben és szomszédos helyiségekben tört ki. Itt már napok óta javítási munkálatok folytak. A tűz gyorsan átterjedt a San Lorenzo in Damaso templomnyerterébe. A tüzet megfeszített munkával sikerült ugyan eloltani, de nem tudták megakadályozni a terem padozatának és a templom mennyezetének beomlását. A pompeji csodatévő Szűz képét és több kegyeszt sikerült megmenteni.

Letartóztatták Temesváron dr Sziklay József ügyvédet. Temesvárról jelentik: Az ügyesség többrendbeli család címén letartóztatták Sziklay József dr temesvári ügyvédet. Sziklay dr egy házasságba adott el egy fiatal házaspárnak, majd ugyanazt a butort néhány nappal később egy asztalosnak és egy nyugdíjasnak is eladta. Az ügyvéd előleget vett fel mindegyik vevőtől, de a butort egyiknek sem szállította le. A károsultak végül közös feljelentést tettek az ügyészségen, mire a vizsgálóbíró letartóztatta az ügyvédet. A törvényesek vádтанácsa helybőnhagyta a letartóztatási végzést és harmincnapos vizsgálati fogságot rendelt el. A letartóztatási végzés ellen dr Sziklay a tábla vádтанácsához nyújtott be fellebbezést.

Személyazonossági igazolványok beszerzéséhez a Bérlok Szövetségénél Str. Rimanóczy 12.

A nagyváradai Kereskedői Tanács közleményei: Felhívjuk tagjaink figyelmét arra, hogy a cégtáblák, reklámok repülőbéllyeg illetéke; évenként mindenkor január 1-től december 31-ig kell leróni az ismert borderoun. Kérjük tehát tagjainkat, hogy cégtábláik és az üzletben található összes reklámtáblák után azonnal ragaesszák le a repülőbéllyeg illetéket az ezen célra általunk összeállított és az összes papirkereskedésekben, ugyszintén titkári hivatalunkban is kapható borderou ivre. A borderou kiállítására, valamint a repülőbéllyegilleték nagyságára vonatkozó utasítások a borderoun találhatók. — A román személyzet alkalmazásáról szóló törvény által előírt bejelentésekkel kapcsolatban, a lapokban már megjelent közleményeket megfelelő hely hiányában nem akarjuk teljes terjedelmükben megismételni. Felhívjuk azonban nyomtatékosan tagjaink figyelmét, hogy a bejelentésnek pontosan körülírt formában kell megtörténnie. A személyzetet a bejelentő-iven a törvénynek megfelelő kategóriákba kell besorolni és úgy felsorolni. Ezért jónak látnánk, ha az iven pontos kiállítás érdekében tagjaink feltétlenül titkári hivatalunkhoz fordulnának, ahol azokat teljes díjmentesen töltjük ki. Leszögezni kívánjuk, hogy az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy legtöbb büntetést, amely a kiszabott pénzbüntetésen felül még szigorú szankciókat is alkalmaz, azért szabták ki, mert nem tartották be a kategóriákba való osztást a bejelentési iven.

MEGHALT RÓNA JÓZSEF SZOBRÁSZ-MŰVÉSZ. Budapestről jelentik: Róna József a kiváló szobrász 79 éves korában Szilveszter hajnalán szívroham következtében meghalt. Ő készítette sok magyar város Kossuth szobrát. Leghíresebb alkotása Szavoyai Jenő lovasszobra, mely a budai várkertben áll.

Nyugalmazott margittai tanító tragikus halála a Rimanóczy-fürdőben. Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délután tragikus haláleset történt a Rimanóczy gőzfürdőben. Rugea Gheorghe 75 éves margittai tanító, akit Nagyváradon is jól ismertek, pénteken bejött a városba és szombaton délután elment a gőzfürdőbe. Az idős férfi hosszú ideig tartózkodott a gőzkamrában, amikor egyszerre csak a szívéhez kapott és eszméletlenül esett össze. A közelben tartózkodó fürdő személyzet azonnal segítségére sietett, elvitték a pihenőbe. Rugea Gheorghe azonban anélkül, hogy magához tért volna, meghalt. A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy Rugea Gheorghe szív-szélhűdéshen halt meg.

Szilveszterészakai betörés. Nagyvárad. Saját tud. Szilveszter éjszakáján mindig bő aratásuk van a betörőknek. A házbellek apraja-nagyja mulatni megy a az egyedül hagyott lakásokat reggel kifoszva találják a rózsás hangulatban hazatérők. Az idén Balla Béla magántisztviselő Har Spiru-utca 2. szám alatt lévő lakását fosztották ki ismeretlen tettesek, akik igen sok fegyvereműt és több öltözet ruhát vittek magukkal. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Notórius betörők. Temesvár. Saját tud. A bűnügyi rendőrség közegei hosszabb nyomozás után elfogtak és letartóztattak egy Hedes György nevű harmincegy éves, aradi illetőségű esztergályost, aki Temesváron Kliegl Elemér rovtomultu betörővel együtt több betörést követett el. Hedes eddig összesen öt évet töltött börtönben, hasonló bűncselekmények elkövetése miatt. — Legutóbb augusztusban szabadult ki a börtönből Zilahon. November végén több izben ellátogatott Temesvárra és Kliegl Elemérral együtt több üzletbe, többek közt a Népáruházba is be akart törni. Sikerült nekik a déli záróra idején a város legforgalmasabb helyén, a kereskedelmi- és iparkamara épületében lévő Josefine-kalapszalomba behatolniok, ahol kétezeröt száz lelt loptak, majd a Popovici-féle sütődébe hatoltak be, ahonnan hatszáz lelt emeltek el. A pénzt megfizették s még több betörést is terveztek. Hedes egy-egy betörés vagy betörési kísérlet után mindig visszautazott Aradra, Kliegl pedig ilyenkor a Scudier-parkban ásta el betörőszerszámaft. A nyomozó közegek értesülése szerint Hedes karácsonyra Pécskára akart átrátnulni, hogy ott betöréseket kövessen el. Aradra érkeve azonban a rendőrség emberei megtudták, hogy Mikalakan egy karácsonyi ünnepélyen vesz részt. Elfogták és Temesvárra hozták, ahol sikerült bűntársait is letartóztatni.

Temetés. Bereczky Anna Nagyváradon meghalt. Temetése szerdán, 3-án, délelőtt 10 órakor lesz a Wilson-utca 15. számú gyászhasztól. (Erdélyi „Concordia”.)

Hírek Tordáról. A cementgyár tisztviselőinek feleségei karácsonykor száznegyvenöt szegény munkásgyermekek ruháztak fel. — A város két új villanyerőre berendezett légvédelmi szírenát szerelgetett fel. Az egyik szírenát a városban kupolájában, míg a másikat az újtorjai állam elemi iskola tetején helyezték el. — A tordamegyei Ród községben mulatozás közben Mocan Vasile és Truca Gavrilá összeverekedett. A verekedést az utcán folytatták és Mocant dorongokkal agyonverték. — A Tordán megjelenő „Aranyosvidék” című hetilap most lépett 50-ik évfolyamába. A lap szerkesztősége ebből az alkalomból meleg-hangu cikkben köszöntötte olvasóit.

Világsiker

L. BURGER:

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy bábaasszony naplója.

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ára 90 lei.

Németüléddio 108 kiadás jelent meo.

Két lábtörés a síkos járdán. Nagyvárad. Saját tud. Tegnap délután két súlyosabb léti baleset történt a városban. Oláh Ferenc 71 éves nyugdíjas, a Rét-utca 34. számú ház előtt megcsuszott a járdán és olyan szerencsétlenül esett el, hogy jobblábát eltörte. Bergeszki József 34 éves hentes a Flureasului-utca 16. számú ház előtt megcsuszott a síkos járdán és bal lábát törte. A síkos járda két áldozatát a kózkórházba szállították.

ÖNGYILKOSSÁGOT KÖVETETT EL ÉS MEGHALT ÉNEKES ISTVÁN ÖKÖLVIVÓBAJ-NOK. Budapestről jelentik: Énekcs István, a losangelesi könnyűsúlyú ökölvívóbajnok, aki az államasutak tisztviselője, kedden délelőtt az államasutak kórházának harmadikemeleti ablakából az udvarra vetette magát. Reménytelen állapotban vitték át a Rókus kórházba, ahol a déli órákban kisenvedett. Öngyilkosságának oka gyógyíthatatlannak hitt vesebajában keresendő.

Két lovat agyonváltott a villamosvezeték. Torda. Saját tud. Különös szerencsétlenség történt a napokban a tordai Széna-téren. Lőrincz József fuvaros háromlovas szekerevel éppen a sörgyár előtt haladt el, amikor egyszerre leszakadt a magasfeszültségű villamos vezeték órája és rácsavaródott a két széleő lóra. A magas feszültségű áram pillanatok alatt végzett a két lóval. A fuvaros és a harmadik ló sértetlen maradt. Szigorú vizsgálat indult a felelősség megállapítására.

Halálos elgázolás a váradvelencei pályaudvaron. Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délután halálosvégű vonatelgázolás történt a velencei állomáson. Lucaci Vasile 21 éves katona szombaton délben szabadságra akart utazni falujába, a Vasköh melletti Poiana-Vascaului-ra. A velencei állomáson a vasköhi motorosra akart felszállni, amely a váradai állomásra tultsufoltan indult el. A szabadságos katona felkapaszkodott az egyik vagon lépcsőjére. Amikor a vonat elindult, Lucaci Vasile elvesztette az egyensúlyát, lezuhant és olyan szerencsétlenül esett, hogy a vonat kerékei alá került, amelyek a szerencsétlen fiatal katona mindkét lábát és jobbkezét levágtak. Lucaci Vasile a mentők szállították be a kózkórházba, ahol nemsokra a műtét után meghalt.

Fájdalmas izületre és izomra

DIANA

Véres verekedés Nagyváradon. Saját tud. Uj-év napján véres verekedés zajlott le a General Budisteanu-utcában. Buda Teodor 45 éves nyugdíjas már régóta rossz viszonyban élt vejevel Jámbor Gáborral. Az ellentétek tegnap ismét kiéleződtek. Jámbor a verekedés hevében kirántotta bicskáját és összeszurkálta apóáft. Buda a szomszédokhoz menekült, felesége pedig rendőrt szaladt. A mentőket is értesítették, akik első segélyben részcsitették az összeszurkált embert. Jámbort előállították a rendőrségen.

Két öngyilkosság zsirosszódával. Nagyvárad. Saját tud. Tegnap délután Precup Mária Speranza-utca 45. szám alatti 27 éves leány öszeveszett édesanyjával és elkeeredésében zsirosszódát ivott. Súlyosan sérült állapotban szállították be a kózkórházba. — Tegnap délután a nagyezalon-taj cigánynegyedben zsirosszódával öngyilkosságot követett el a legszebb szalonai cigánylány. Súlyosan sérült állapotban szállították be a kózkórházba. Végzetes tettét szerelmi bánatában követte el.

Szolgálatos gyógyszerárak Nagyváradon:

Kedden a következő nagyváradai gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

„Szent Antal” Ev. Reg. Ferdinand. Tel. 13-55.

„Kigyó”, Piata Regina Maria. Tel. 29-63.

„Csillag”, Str. N. Iorga 1. Telefon 25-51.

„Aranykereszt”, Piata Unirii (Zsigmondovits és Barla). Telefon 28-52.

„Diana”. Str. Astra No. 18. Telefon 32-36.

Szerdán Nagyváradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

Madoana, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr Med-vigy). Telefon 30-20.

Fehér Kereszt, Boulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala.)

Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15.

Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47. (Csanda.)

Szent László, Piata Bisericej No. 1. Velencei Templomvár, (Hegedüs.)

A Magyar Népközösség tordai kultrelőadás-sorozata

Torda. Saját tud. A Magyar Iparosegyletben a Magyar Népközösség tordamegyei tagozatának kulturszakosztálya január 1-től március 12-ig minden kedden este ismeretterjesztő kultrelőadásokat rendez. A kultursték előadói a következők lesznek: Rácz Károly, dr. Kristóf György, dr. Tulogdy János, dr. Császár Károly, dr. Parádó Kálmán, Xántus János, dr. Mester Gábor, Gárosi Andor, Rejchel Artúr, Biró Sándor, Nyírő József, Tamási Aron, dr. Sebesy Sándor, dr. Balogh Ernő és Tompa Sándor. Az értékes előadásorozat iránt a tordai közönség körében nagy várakozás nyílt meg.

Szilárd a lei!

Zökkenőmentesen alakul a költségvetési év

Bucurestiből jelentik: A Mititi Constantinescu bankkormányzó által foganatosított intézkedések az ország gazdasági életének és pénzügyi egyensúlyának megőrzése szempontjából rendkívül hasznosoknak bizonyultak.

November hónap folyamán a nemzetvédelmi szükségletek okozta nehézségek a kormányzat céltudatos ellensúlyozó pénzügypolitikája következtében a minimumra csökkentek.

Az állami költségvetés április elseje óta a következő bevételalakulásokat mutatja:

Áprilisban	2.144 millió lei
Májusban	2.663 " "
Júniusban	2.729 " "
Júliusban	2.861 " "
Augusztusban	2.912 " "
Szeptemberben	2.743 " "
Októberben	2.750 " "
Novemberben	2.802 " "

Összesen: 21.609 millió lei.

Tekintve, hogy a költségvetési tervezet csak 21.016 millióra becsülte a várható bevételeket, megállapítható, hogy egy 2,8%-os plusz mutatkozik a tényleges inkasszó javára.

A Nemzetvédelmi Alap bevételei ugyanúgy az időszak alatt szintén jelentősen megnövekedtek.

Az összes állami alkalmazottak, tisztviselők, nyugdíjasok tehát teljes mértékben nyugodtak lehetnek, mert járandóságukat időben folyósítják és pénzünk belső vásárlóereje változatlan marad.

Nagyszabású közlekedésfejlődési munkát valósít meg a C.F.R. 1940-ben

Bucurestiből jelentik: A Román Államvasutak jövő évi programjában nagyszabású közlekedés-fejlesztési munkálatok kerülnek megvalósításra. Macavei mérnök, a C. F. R. vezérigazgatója, különösen három főszempontot tartott szem előtt a program összeállításánál:

1. A közlekedés minél gyorsabbá tételét.
2. A nemzetvédelmi szempontokból fontos szállítmányok biztosítását, és
3. Az egyes tartományok közötti közlekedés megkönnyítését.

A program gondoskodik újabb vasúti vonalak építéséről, így főleg a kettős vágányú vonalak teljes kiépítéséről.

Kettős sínparák épülnek a Brasov—Podul Olt—Copsa Mică és az Apahida—Cluji vonalon, továbbá a Buzău—Mărășești, Adjud—Dărmănești, Deva—Arad, Iași—Ungheeni, Bucuresti—Craiova-Filiași és Bucuresti—Fitești vonalokon. Ezek a tervek fokozatosan, több évre felosztva kerülnek megvalósításra.

A C. F. R. vezérigazgatóságának központi palotája hatalmas lépésekkel közeledik a befejezés felé. Legkésőbb 2 év múlva Európa legmodernebb vasúti adminisztrációs palotája fog emelkedni a bukaresti Északi pályaudvar főbejáratával szemben.

Végül 1940-ben elkészül a Giurgiu és Ruscucă között a Dunán teljes vonatokat átszállító ferryboat is, megkönnyítve a Románia és Bulgária közötti vasúti forgalmat.

Suomisalvi vidékén a finnek megsemmisítettek egy orosz hadosztályt

A Ladoga-tótól észak-keletre napok óta folyik a csata. — A Ladoga-tó jegén kezdett orosz támadást a finnek visszaverték

Helsinkiből jelentik: December 31-ikén a következő hadijelentést adták ki:

— A keleti arcvonalon, a Suomisalvi szakaszon, Kiantajaervi mellett folyt harcok december 29-ikén és 30-ikán csapataink nagy győzelmével végződtek. Az ellenség 163-ik számú hadosztályát csapataink teljesen elválták és nagyrészt megsemmisítették. E hadosztály töredékeit csapataink részben az erdőben szétszórta, részben menekülésre kényszerítették és ezeket most Juntusranta irányában üldözik. Kiantajaervi környékén tisztogatósi műveletek folynak. Az eddigi megállapítások szerint a hadiszákmány 27 különféle kaliberű ágyú, 11 harcikosci, 2 páncélosci, 2 lézélhárító géppuska, 150 teherkosci, 400—500 és 250 lóól, valamint 12 tábori konyhából álló szállító csapat és nagyszámú fegyver és lőszer. Az ellenség vesztesége több ezer halott.

— A Salla-i harctéren az ellenség támadást intézett állásaink ellen, de azt ellentámadással visszavertük. Két harcikosci elpusztítottunk. A Ladoga-tótól északra december 29-ikén megkezdődött csata tegnap tovább folyt. Az ellenség

valamennyi támadását visszavertük és 9 harcikosci elpusztítottunk.

— A Karéliei földszoroson a Ladoga-tó jegén támadott az ellenség, de a támadást visszavertük. A földszoros más arcvonal-szakaszain részben ilyen heves tüzési tűz volt. Elpusztítottunk itt az ellenség hat harcikosciját. A keljai és volontuljai csataterén, a Ladoga-tó mellett sok hadianyagot zsákmányoltunk.

— Parti ütegeink — folytatja a finn jelentés — gyors tüzeléssel nagy károkat okoztak a Ladoga-tó jegén előnyomuló ellenségnek.

Harmadik helyen is átlépték a finnek az orosz határt

Stockholmból jelentik: Az Aiton Bladed megerősíti a finnek Suomisalvi körüli nagy győzelme hírét. Mannerheim tábornok környezetéből nyert értesülés szerint megtizedeltek egy 15 ezer főnyi szovjet-sereget. A Svenska Dagbladet huszezerre teszi a megvert szovjet-csapatok létszámát. Kuhmo mellett mostmár harmadik helyen is átlépték a szovjet határt. Salmiervinél a finn sí-csapatok az ellenség hátagótt fejtenek ki tevékenységet.

A suomisalvi körüli győzelem nagy következményei

Már csak két ponton áll orosz hadsereg finn területen. A finnek egyhónapos küzdelem után nyugodtabb helyzetbe jutottak

Párizsból jelentik: A Havas jelentése szerint a szovjet csapatok újabb pontokon vonultak vissza a határon. A finn győzelem lényegesen megváltoztatta a helyzetet az egész arcvonalon. Kuumoniemi-től keletre a szovjet csapatoknak vissza kellett vonulniuk a határra, ami negyven kilométeres hátrálást jelent. Ez a finnek Suomisalvi-i győzelmének a következménye. Gyakorlatilag a szovjet hadsereg nincs is többé finn területen, csak Petsamo környékén és a Karéliei földszoroson. De itt is vissza kellett már vonulniuk. A Suomisalvi-i győzelem kettő szakította a szovjet északi és déli haderői között az összeköttetést. Ez a győzelem némi nyugalmat biztosított a finn katonáknak, egy hónapi küzdelem után, amely idő alatt szinte lehetetlen volt a küzdőket felváltani.

Angol és francia segítségnyújtás a finneknek a Népszövetség után

Londonból jelentik: Az angol kormány közölte a Népszövetség főtükarával, hogy végrehajtja szándékát és minden lehető támogatásban részesíti Finnországot. Hogy ez milyen formában történik, még nem hozták nyilvánosságra. Franciaország Angliához hasonlóan jár el és a két szövet-

séges hatalom együttműködik ebben a kérdésben.

Százötvenezer főnyi szibériai hadsereget küld a szovjet a karéliei földszorosra

Párizsból jelentik: Itteni hírek szerint a szovjet hadvezetőség, miután Oroszország egész katonai tekintélye kockán forog, elhatározta, hogy 150 ezer főnyi szibériai hadsereget küld a Karéliei földszorosra. A mandzsuri határ mentéről is válogatott csapatok érkeztek. A csapatszállítások közben két súlyos vasúti szerencsétlenség történt.

Kitüntetés a szovjet vezérkar főnökének

Moszkvából jelentik: A legfelsőbb szovjet tanács elnöksége Saposnikov elsőosztályú hadtestparancsnokot, a szovjet vezérkar főnökét a szovjet hadműveletek sikeres vezetéséért kitüntette a legmagasabb szovjet kitüntetéssel, a szovjet renddel.

SPORT

Mindkét nap vereséget szenvedett a HC Rapid Budapesten

Budapestről jelentik: A H. C. Rapid jégkoronggütő csapata a magyar fővárosban vendégszerepelt. A csapat szereplése nem járt sikerrel, mindkét nap vereséget szenvedett.

FTC—HC Rapid 6:0 (1:0, 2:0, 3:1). Góllövők: Blazsejovszky (3), Gergely (2) és Dorda illetve Bíró.

BKE—HC Rapid 7:1 (1:0, 2:0, 4:1). Góllövők: Gosztonyi (4), Miklóssy (2) és Ott illetve Anastasiu.

Hülföldi sporteredmények

Athén: Panaitahos—TMAC 2:1 (1:0).
Bécs: WSC—Kispest 3:1 (2:0). A két fővárosi öszi bajnokainak visszavágó találkozásán is a bécsiek győztek.

Istanbul: Istanbuli válogatott—Ferencváros 5:3 (2:3), Ferencváros—B. liga válogatott 3:1 (3:1), Ferencváros—Istanbul válogatott 2:2 (1:0). A Fradi góllövőit a két Sárosi lötte.

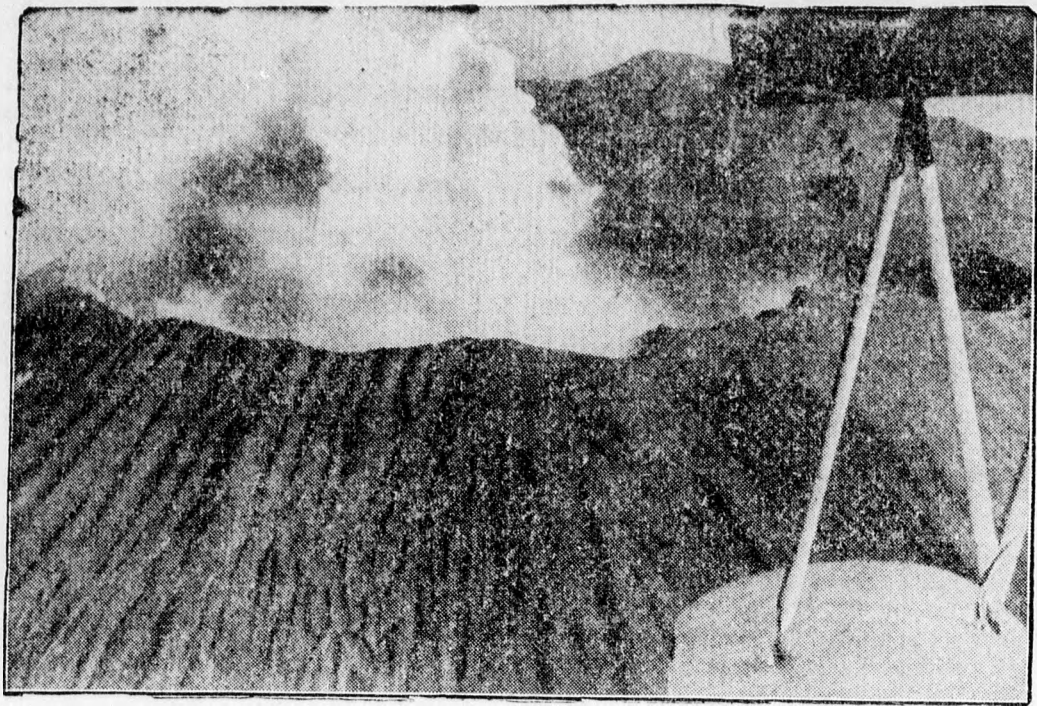
Eszék: Ujpest—Eszék válogatott 1:1 (0:0).

KIS IMAKÖNYV

Pázmány Péter után

A nagy Pázmány Péter iránt és tanításai alapján a műveit alapul véve, közönség számára, kis alakban (9x6 cm) könnyű papíron készült 1 m a k ö n y v!

a egészségvédelemért,
ben, vörösmetszéssel 65 Lei és portó

A Vezuv háborgó kráterének nyílása repülőgépről nézve

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4—7 óra között a Banca Nationalnál, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarékpénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényt jegyezni, ahol rendelkezésre állnak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államkölcsön, amely 4 és fél százalék kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyzt összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötdrészlet s a lejáró szelvényt bármilyen állami tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülözhető pénzét.

Vidáman köszöntötte Nagyvárad az ujesztendőt

Az általános depresszió ellenére is vidám, emelkedett hangulatban töltötte Nagyvárad a Szilvesztert. Lehet, hogy éppen a világválság okozta szorongó érzés váltotta ki ezt a feltörő jókedvet, amely az idej Szilvesztert jellemezte. A klubokat, vendéglőket, tánctermet, kávéházakat, kis- és nagykozmákat, a régi esztendőből bucsuzkodó és az új esztendőt köszöntő vidám nótáskedvű közönség töltötte meg. Az Ujesztendő Klubban este tíz óra után már mozdult sem lehetett. Éjjel utána gyorsan felmelegedett a hangulat és a pincér statisztika szerint már évek óta nem fogyasztottak annyi italt a Klubban, mint ezen az éjszakán. A felmelegedett hangulatban mulatozó társaság nagyrésze csak a kora reggeli órákban indult haza. A színházban változatos és hangulatos szilveszteri kabaré volt, újévi mulatsóval. A Katolikus Körben az NSE szilveszterezői kiválóan virradatig a legkitünőbb hangulatban voltak együtt. A Református Kulturpalota dísztermét is csak a reggeli szürkületben hagyták el a bálózók. A Katolikus Legényegylet dísztermében az iparos céhek rendeztek nagyvívó hangulatu műsoros Szilveszter estét. A Munkis-otthonban a „Munka és Jókodv” társulat rendezett szilveszteri mulatságot. Szállt a nóta, folyt a bor, durrogtak a pezsgőpalackok, valamennyi mulatóhelyen. A város nagyrésze azonban kedves családjai, rokonai, ismerősi körben a rádió hangszórója mellett szórakozott ezen az éjszakán is. Mindenki igyekezett minél sűrűbb fatyollal takargatni a távozó esztendő keserűségét s bizakodó reménységgel köszönteni az újévet.

Aptékhirdetések

Lakás

-szavanként 3 lei

Utcai

egy szoba, előszoba, külön bejárattal, bútorral vagy üresen kiadó. Nagyvárad, Str. Take Jonescu 58. szám.

Adás-vétel

-szavanként 3 lei

Veszek

arany, ezüst, briliáns tárgyakat. Herbet ékszerárpház Nagyvárad. Bul. Rez. Ferdinand 3

PUHA OLMOT ilandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Kávéházakban, vendéglőkben kértje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Allást nyec

-szavanként 2 lei

Szilygyártó

segédekert keresek. Köttyesz. Nagyvárad, Str. Alexandri 53. szám.

Allást keces

-szavanként 1 lei

Fiatall munkásnő

bármilyen alkalmazást keres. Szíves megkereséseket kér: Longhy Sandor. — Nagyvárad, Duca-utca 15. szám.

Házvezetőnőnek

menne fiatal uraszonny magános urhoz, nőhöz, idősebb házaspárhoz. Cim: a kiadóban.

SZÍNHÁZ

Műkedvelői előadásban mutatták be a bucurești magyarok Kodolányi „Földindulás” című drámáját

Bucurestiből jelentik: A bucurești katolikus magyarságnak az Imaapostolság szervezetébe tömörült része sikerült műkedvelői előadással tett tanúságot arról a közművelődési munkáról, amelyet Horváth Sándor jezsuita atya vezetése alatt végez. A Roxi termet szorongásig megtöltő közönség előtt ez alkalommal Kodolányi János mélyértelmű drámája, a Földindulás került színpadra. A darab rendezése Kárpáti M. Géza érdeme. A szereplők közül kiemelkedtek alakításukkal Gáll Brigitta, Konez Ferenc, Hamar Juliska, Róth Mimi és Bányász Olga, de a kisebb szerepekben is elismerésreméltó teljesítményeket nyújtottak: Konez Ferencné, Róth Ibolyka, Péjős István, Neveri János, Török Irénke, Goldberger János, Csáky János, Nilgész Géza, Czikkó Márta, Péter András, Neveri Jenő, Bátkay Domokos, Czikkó Etelka, Csiszár József és Hangrád Ferenc. A szép karácsonyi ünnepély műsorát karácsonyi élkép és szavaltok egészítették ki. A szegény gyermekek felruházására rendezett ünnepély sikere érdekében áldozatos munkával tevékenykedtek: Niculescuné Arday Katalin, Márton Imre és felesége, Bálint Sándor, Czikkó Lőrinc, Weiszné, Vaskáné, Sütő Kálmán és felesége, Fábian Sándor, Csonka Ferenc, Petke Ele, Petkes Sándor, Nemes Ferenc és az Imaapostolság szervezetének még számos ügybuzgó tagja. Az előadást táncmulatság követte, amelyen a szépségverseny első díját Sütő Manci, a másodikikat Török Irénke, a harmadikat Bányász Olga nyerte meg. Az ünnepélyről a bucurești Romania című lap is elismerő hangon emlékezett meg. A „Földindulás” előadását a nagy sikerre való tekintettel január hónapban megismétlik, amikor a tiszta jövedelmet a behívottak családjainak megsegítésére fogják fordítani.

A színházi iroda közleményei

Az „Alterego”

Hetek óta tartó gondos előkészületek után, e hó 6-án, szombaton mutatja be a Thália Asztalos Miklós briliáns vigjátékújdonságát, Az Alteregót. A vigjáték, amely a budapesti Nemzeti Színház Kamara színházának ez évi legnagyobb sikere, ezellenes szövegű, finom humoru, fordulatos és ötletes helyzetekben bővelkedő alkotás, amely nemcsak szerzőjének, de a vigjáték előadásainak is biztos sikert jelent. Jobbnál-jobb szerepek adnak alkalmat a színészeknek a kitünő alakításokra.

A Tóth Elek rendezésében bemutatásra kerülő ujdonság főszerepeit Beness Ilona, Tóth Elek, Mária Eva, Kovács Kató, Senkálzky Endre, Bodó György, stb. alakítják. Szombaton, január hó 6-án este 10. számú premier bérletben kerül színpadra az Alterego.

— A Fruska és a nagyszerű kabaréelőadás olcsó helyárrakkal. Szombaton, Vízkereszt napján délután három órakor először kerül színpadra olcsó helyárrakkal a Fruska. Másnap, vasárnap délután szintén három órakor a nagyszerű kabaréelőadást ismétli meg a színház ugyancsak olcsó helyárrakkal. Ezen az olcsó helyáras kabaré előadásban is malac, pezsgő, bor és ajándékesomag sorsolás.

A THALIA SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Kedd, szerda, csütörtök, péntek nincs előadás Szombat délután 3 órakor: Fruska. (Olcsó helyárrakkal.)

Szombat délután 6 órakor: Az Alterego. (Asztalos Miklós nagyszerű vigjáték ujdonsága. A budapesti Nemzeti Színház ezévi legnagyobb sikere. Főszereplők: Beness Ilona, Mária Eva, Tóth Elek, Kovács Kató, Senkálzky Endre, Bodó György, Perényi János.)

Szombat este 9 órakor: Az Alterego. (Premier bérlet 10. szám.)

Vasárnap délután 3 órakor: Nagy kabaré műsor. Pezsgő, malac, bor és ajándékesomag sorsolással. (Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor: Az Alterego.

Vasárnap este 9 órakor: Az Alterego.

— Jegyek a fenti előadásokra válthatók a színháznak a baloldali elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—8-ig.

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: SERGENT BERRY.
APOLÓ: AZ ELVESZETT PARADICSOM.
CORSÓ: ATLANTIS.